
Κύκλος Ποιότητας Ζωής

ΠΟΡΙΣΜΑ
(Ν. 3094/2003 “Συνήγορος του Πολίτη και άλλες διατάξεις”, Άρθρο 3 § 5)

ΘΕΜΑ:

Διαχείριση και προστασία Νήσου Χρυσής Ιεράπετρας Κρήτης

Συνήγορος του Πολίτη:	Ανδρέας Ι. Ποττάκης
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη:	Ιωάννης Π. Σαγιάς
Ειδική Επιστήμονας :	Ελευθερία Μαυρομάτη

Ιούλιος 2017

4 Ιουλίου 2017
Αριθμ. Πρωτ.: 154976/28931/2017

4 Ιουλίου 2017

Προς τους Υπουργούς

**Εσωτερικών
Κύριο Π. Σκουρλέτη**

**Οικονομίας και Ανάπτυξης
Κύριο Δ. Παπαδημητρίου**

**Περιβάλλοντος
Κύριο Γ. Σταθάκη**

**Οικονομικών
Κύριο Ευκ. Τσακαλώτο**

**Πολιτισμού & Αθλητισμού
Κυρία Λ. Κονιόρδου**

**Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
Κύριο Π. Κουρουπλή**

Θέμα:

Διαχείριση και προστασία Νήσου Χρυσής Ιεράπετρας Κρήτης

Αξιότιμη κυρία Υπουργέ, Αξιότιμοι κ.κ. Υπουργοί,

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρθρο 103 § 9 του Συντάγματος και το ν.3094/2003 εξέτασε την υπ. αρ. πρωτ. 154976/2012 αναφορά σχετικά με ζητήματα προστασίας της προστατευόμενης Νήσου Χρυσής στο νομό Ιεράπετρα Κρήτης. Δεδομένου ότι στο άρθρο 4 παρ. 6 του ως άνω νόμου προβλέπεται ότι «...ο Συνήγορος του Πολίτη μετά το πέρας της έρευνας εφόσον το απαιτεί η φύση της υπόθεσης, μπορεί να συντάσσει πόρισμα το οποίο γνωστοποιεί στον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό και τις αρμόδιες υπηρεσίες...» η Αρχή προβαίνει στη σύνταξη του παρόντος πορίσματος το οποίο γνωστοποιείται, διαβιβάζεται και κοινοποιείται αρμοδίως.

1. ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

Στον Συνήγορο του Πολίτη κατατέθηκε η με αρ. πρωτ. 154976/25099/13.07.2012 αναφορά, με την οποία η Αρχή κλήθηκε να διαμεσολαβήσει, για την πλημμελή προστασία και τις ανθρωπογενείς επεμβάσεις που προξενούν διαρκή υποβάθμιση της προστατευόμενης Νήσου Χρυσής Δήμου Ιεράπετρας Κρήτης.

Συγκεκριμένα, με την εν θέματι αναφορά καταγγέλλονταν παράνομες κατασκευές, μη σύνομη λειτουργία καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος καθώς και δραστηριότητες που δεν επιτρέπονται από τις θεσμοθετημένες χρήσεις γης, κατά παράβαση: α) της πολλαπλώς προστατευόμενης Νήσου Χρυσής του Δήμου Ιεράπετρας, β) της υπ' αρ. 2576/08.10.2001 Απόφασης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης (ΦΕΚ 896/Δ'/08.10.2001), με την οποία η Νήσος Χρυσή κηρύχθηκε αναδασωτέα και γ) του Π.Δ. για τους νησιωτικούς υγροτόπους (ΦΕΚ ΑΑΠ 229/19.06.2012), στο οποίο έχει ενταχθεί με το όνομα «Αλυκή Χρυσής».

Οι κυριότερες επεμβάσεις που είχαν πραγματοποιηθεί, πολλές από τις οποίες υφίστανται έως σήμερα, αφορούσαν αυθαίρετες ενέργειες ιδιωτών, όπως κατασκευές, λειτουργία καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, υπαίθριο εμπόριο, κατάληψη δημόσιας περιουσίας, χρήση αιγιαλού, παραλίας και θάλασσας, διάνοιξη οδών, επίχωση όχθης υγροτόπου, πλημμελή διαχείριση απορριμμάτων, βόσκηση ζώων, παρουσία αδέσποτων ζώων συντροφιάς, εισαγωγή ξενικών ειδών χλωρίδας και εκτροφή άγριας ορνιθοπανίδας. Επιπροσθέτως, είχαν τεθεί θέματα δημιουργίας και επέκτασης προβλήτα χωρίς Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων και μη ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των προβλημάτων για την προστασία της Νήσου Χρυσής.

Ως προς το ειδικότερο θεσμικό πλαίσιο προστασίας για την περιοχή της Νήσου Χρυσής ισχύουν, εν συντομία, τα κατωτέρω:

- Η Νήσος Χρυσή αποτελεί Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους, δασική έκταση και δάσος αμμοθίνας, αρχαιολογικό χώρο και μόνιμο καταφύγιο θηραμάτων
- Έχει χαρακτηριστεί οικότοπος προτεραιότητας, με κωδικό 2250, Οικότοπος ενδιαίτημα και Ζώνη Ειδικής Διατήρησης του δικτύου Natura 2000 με κωδικό αριθμό GR4320003
- Ο υγρότοπος «Αλυκή Χρυσής» προστατεύεται ως μικρός νησιωτικός υγρότοπος, με κωδικό Y432HRY001
- Όλη η Νήσος Χρυσή είναι χαρακτηρισμένη αναδασωτέα περιοχή, όπου απαγορεύεται η βοσκή και η υλοτομία

Ο Συνήγορος του Πολίτη, εξέτασε το θεσμικό καθεστώς που διέπει την προστασία της Νήσου Χρυσής σε συνδυασμό με εκείνο που διέπει την προστασία των αρχαιοτήτων, πραγματοποίησε συναντήσεις και επιτόπιες αυτοψίες και ήρθε σε επαφή με τους αρμόδιους υπαλλήλους των διοικητικών φορέων, αναζητώντας πρόσφορους τρόπους για την επίλυση των ζητημάτων των αναφορών που προαναφέρθηκαν.

Η Ανεξάρτητη Αρχή συνεχίζει τη διερεύνηση της εν θέματι αναφοράς, τονίζοντας ότι πρωτίστως είναι αναγκαία α) η άμεση έγκριση της επικαιροποιημένης Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης για τον καθορισμό χρήσεων γης από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ), β) η εφαρμογή της και γ) η δημιουργία Φορέα Διαχείρισης της περιοχής με συμμετοχή φορέων επιπλέον του Δήμου Ιεράπετρας.

Επίσης, το πλέγμα της ισχύουσας νομοθεσίας, στο πλήρες ανάπτυγμά του, θα πρέπει να τηρείται αυστηρά από τους τοπικούς δημόσιους φορείς, οι οποίοι οφείλουν να συνεργαστούν μεταξύ τους, προκειμένου να διατηρηθεί αειφορικά ο πολλαπλώς προστατευτέος οικότοπος NATURA της νήσου Χρυσής.

Ειδικότερα:

2. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

A. Νομοθετικό καθεστώς

Η νήσος Χρυσή έχει τεθεί υπό αυστηρό καθεστώς προστασίας λόγω των φυσικών της χαρακτηριστικών, της σπάνιας χλωρίδας και του αρχαιολογικού της ενδιαφέροντος. Οι περιοχές που πλήττονται περισσότερο από τις προαναφερθείσες δραστηριότητες και επεμβάσεις αποτελούν **οικότοπο αυστηρά προστατευόμενο από την Ελληνική και Ευρωπαϊκή νομοθεσία (2250* Θίνες των παραλιών με Juniperus spp)**. Για τη διερεύνηση της υπόθεσης λήφθηκαν υπόψη τα παρακάτω, δεδομένου ότι η νήσος είναι χαρακτηρισμένη και προστατεύεται:

Έχει ενταχθεί ως **Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους** στον Διαρκή κατάλογο των κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της Ελλάδος του Υπουργείου Πολιτισμού με την Υ.Α. 9597/12.09.1970 του Υφυπουργού Προεδρίας Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 666/ Β' / 23.09.1970) «*Περί χαρακτηρισμού τόπων ως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους*».

Έχει χαρακτηριστεί ως **αρχαιολογικός χώρος και τόπος ιδιαίτερου φυσικού κάλλους** σύμφωνα με τις Α/Φ31/24456/1831 π.ε. 05.05.1976 (ΦΕΚ699/Β') και την Υ.Α. ΥΠΠΕ/ ΑΡΧ/ Λ1/ Φ24/ 83607/ 2735/ 28.12.1981 (ΦΕΚ 50/ Β' / 1982) του Υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών αντιστοίχως.

Αποτελεί **Φυσικό χώρο/ Αρχαιολογική Θέση** σύμφωνα με την Υ.Α. ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Α/Φ31/24456/1834 π.ε./05.05.1976 «*Περί χαρακτηρισμού περιοχών της Ανατολικής Κρήτης ως Αρχαιολογικών Χώρων*» (ΦΕΚ 699/ Β' / 26.05.1976) του Υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών], όπως διορθώθηκε με την υπ' αρ. ΦΕΚ 112/ Β' / 10.02.1978 «*Διόρθωση σφάλματος*».

Στη Νήσο Χρυσή έχει ιδρυθεί **μόνιμο καταφύγιο θηραμάτων** σύμφωνα με την Υ.Α. 166135/13.09.1983 «*Ίδρυση μόνιμου καταφύγιου θηραμάτων στο νησί «Χρυσή» ή «Γαϊδουρονήσι» περιοχής Δήμου Ιεράπετρας*»» (ΦΕΚ 562/ Β' / 27.09.1983) του Υπουργού Γεωργίας και απαγορεύεται επ' αόριστο χρόνο το κυνήγι κάθε θηράματος.

Με βάση το Δασικό νόμο 998/1979 η νήσος Χρυσή θεωρείται **δάσος αμμοθίνας και δασική έκταση σε όλη την έκτασή της**. Η προστασία αυτή επεκτείνεται και λόγω των φυσιογραφικών χαρακτηριστικών του οικοτόπου της βραχονησίδας αυτής **και εντός των ζωνών αιγιαλού**, όπου παρατηρείται και ολοφυτική βλάστηση (υπ' αρ. 902/07.04.2011 έγγραφο της Διεύθυνσης Δασών Λασιθίου).

Στην Ελλάδα, στον **Οικότοπο προτεραιότητα 2250 «Παράκτιες αμμοθίνες με είδη κέδρων»**], με έκταση 12 km², συμπεριλαμβάνεται η Νήσος Χρυσή, με συστάδες θαλασσοκέδρων, τα σπάνια μαquis με *Juniperus oxycedrus subsp. macrocarpa* που δύσκολα βρίσκονται στις παράκτιες αμμοθίνες και υπάρχει επίσης, το μικτό δάσος από *Juniperus oxycedrus subsp. macrocarpa* και *Juniperus phoenicea* το οποίο δεν είναι κοινό στην Ελλάδα. Οι «Παράκτιες αμμοθίνες με είδη Κέδρων» και οι ψευδοστεππικές εκτάσεις αποτελούν οικότοπο προτεραιότητας (κωδικός [2250*](#)), **σύμφωνα με την Οδηγία των Οικοτόπων (οδηγία ΕΟΚ 92/43)**. Σύμφωνα με την ίδια οδηγία προστατεύονται οι θαλάσσιες εκτάσεις με το χαρακτηριστικό φυτό *Posidonia oceanica*.

Η Οδηγία 92/43/ΕΟΚ ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία με τις ακόλουθες ΚΥΑ:
- [ΚΥΑ 33318/3028/11-12-1998](#) (ΦΕΚ 1289/Β/28-12-98) «*Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιατημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας*»

- [ΚΥΑ Η.Π. 14849/853/Ε103/4-4-2008](#) (ΦΕΚ 645/Β/11-4-08) «*Τροποποίηση των υπ' αριθμ. 33318/3028/1998 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β' 1289) και υπ' αριθμ. 29459/1510/2005 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β' 992), σε συμμόρφωση με διατάξεις της οδηγίας 2006/105 του Συμβουλίου της 20ης Νοεμβρίου 2006 της Ευρωπαϊκής Ένωσης*»

Θεωρείται οικότοπος Ειδικής Διατήρησης του δικτύου Natura 2000 με κωδικό αριθμό GR4320003 και προστατεύεται σε Εθνικό, Περιφερειακό και Διεθνές επίπεδο, σύμφωνα με την Απόφαση 2006/613/ΕΚ της Επιτροπής, της 19.7.2006 (ΕΕ L 259)], περιλαμβάνεται στον εθνικό κατάλογο των Ειδικών Ζωνών Διατήρησης, ως «...περιοχή με μεγάλη αισθητική αξία ...Περιλαμβάνει ένα σπάνιο συνδυασμό οικοσυστημάτων, που αποτελούν βιοτόπους για αρκετά ενδημικά είδη».

Στη νήσο Χρυσή εφαρμόζεται η σχετική ΚΥΑ 33318/3028/28.12.98 (ΦΕΚ 1289/Β'/28.1998) «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας».

Ακόμη ισχύει ο Ν. 3937/2011 (ΦΕΚ Α'/60) «Διατήρηση βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις», στον οποίο η Νήσος Χρυσή συμπεριλαμβάνεται στον πίνακα ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης, στον αρ. 378, με το χαρακτηρισμό «GR 4320003/ ΕΖΔ/ NISSOS CHRYSI/ ΝΗΣΟΣ ΧΡΥΣΗ/ 546,54 [τ.μ.]».

Μεταξύ άλλων, σύμφωνα με το άρθρο 3 «Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής [νυν ΥΠΕΝ] τηρεί βάση δεδομένων με όλα τα διαθέσιμα στοιχεία για την οικολογική κατάσταση και την κατάσταση διαχείρισης όλων των προστατευόμενων περιοχών ανά την Επικράτεια και δίνει τις κατευθύνσεις για την αιφορική διαχείριση των περιοχών αυτών, ύστερα από γνωμοδότηση της Επιτροπής «Φύση 2000» (άρθρο 5 κ.υ.α. της 11.12.1998, ΦΕΚ 1289 Β').»

Σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 5 «α) Για τα αντικείμενα προστασίας και διατήρησης της παραγράφου 3 και τις ζώνες που τα περιβάλλουν καταρτίζονται σχέδια διαχείρισης, με τα οποία, στο πλαίσιο των όρων και προϋποθέσεων που τίθενται στις πράξεις χαρακτηρισμού: (α) καθορίζονται τα αναγκαία μέτρα οργάνωσης και λειτουργίας για τη διατήρηση των αντικειμένων που προστατεύονται, (β) εξειδικεύονται οι όροι και περιορισμοί άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων με την επιφύλαξη της παραγράφου 7 του άρθρου 19 και της παραγράφου 9 του άρθρου 21 και (γ) προσδιορίζονται αναλυτικά οι κατευθύνσεις και οι προτεραιότητες για την υλοποίηση έργων, δράσεων και μέτρων που απαιτούνται για την αποτελεσματική προστασία, διαχείριση και αποκατάσταση των αντικειμένων που προστατεύονται κατά περίπτωση. Τα σχέδια διαχείρισης συνοδεύονται από σχέδια δράσης, στα οποία εξειδικεύονται τα αναγκαία μέτρα, δράσεις, έργα και προγράμματα, οι φάσεις, το κόστος, οι πηγές και οι φορείς χρηματοδότησής τους, καθώς και το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσής τους και οι φορείς εφαρμογής τους.»

Σύμφωνα με το άρθρο 8 για την προστασία των Ειδικών Ζωνών Διατήρησης (ΕΖΔ), όπως η Νήσος Χρυσή «Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, κατόπιν γνωμοδότησης της Επιτροπής «Φύση 2000», καθορίζονται εθνικοί στόχοι διατήρησης των τύπων οικοτόπων και των ειδών κοινοτικής σημασίας (Παράρτηματα I και II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ) που απαντώνται στην Ελληνική Επικράτεια με στόχο την επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησής τους στο σύνολο της εξάπλωσής τους μέχρι το 2020. Με την ίδια ή άλλες αποφάσεις ανά ΕΖΔ ή ομάδες τέτοιων, καθορίζονται επίσης στόχοι διατήρησης, με στόχο την επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων και των ειδών που απαντώνται σε κάθε μια περιοχή. 2. Οι στόχοι διατήρησης είναι μετρήσιμοι, ενδεδειγμένοι για την κάθε ΕΖΔ, περιεκτικοί και συνεκτικοί. Στις περιπτώσεις που η κατάσταση διατήρησης ενός τύπου οικοτόπου ή ενός είδους δεν είναι γνωστή, οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής εκπονούν κατά προτεραιότητα προγράμματα έρευνας και συγκέντρωσης στοιχείων και πληροφοριών, με στόχο τον εμπλουτισμό της γνώσης ώστε να καθοριστεί η κατάσταση διατήρησής του. 3. Οι στόχοι και τα μέτρα διατήρησης των ΕΖΔ ενσωματώνονται στο σχέδιο διαχείρισης που προβλέπει η παράγραφος 5 του άρθρου 18, από τις εποπτεύουσες υπηρεσίες, κατόπιν αξιολόγησης των δεδομένων για την κάθε περιοχή και των σχετικών στόχων διατήρησης. 4. Στην περίπτωση που ΕΖΔ εμπíπτουν στην αρμοδιότητα φορέα διαχείρισης του άρθρου 15 του ν. 2742/1999, όπως τροποποιείται με το άρθρο 7 του παρόντος, ο οικείος φορέας διαχείρισης συντονίζει τα προγράμματα του εδαφίου δ' και τη διαδικασία εκπόνησης των σχεδίων διαχείρισης που προβλέπει η παράγραφος 5 του άρθρου 18 για τις ΕΖΔ αρμοδιότητάς του. 5.

Η υλοποίηση δράσεων διαχείρισης των ΕΖΔ ξεκινά το συντομότερο δυνατό και όχι αργότερα από τις 20 Σεπτεμβρίου 2012. 6. Εφόσον δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περιπτώσεως 4.1.β, του άρθρου 5 είναι δυνατός ο καθορισμός ειδικότερων όρων και περιορισμών δόμησης χρήσεων γης, καθώς και κάθε άλλου ζητήματος που αφορά στην προστασία και οικολογική διαχείριση των ΕΖΔ με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και σε εφαρμογή ειδικής έκθεσης. 7. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, εγκρίνονται σε χάρτη τα ακριβή όρια των ΕΖΔ. Στο διάταγμα περιλαμβάνονται τα είδη και οι τύποι οικοτόπων χαρακτηρισμού, καθώς και οι στόχοι διατήρησης ανά περιοχή. Υποχρεωτικά το σχέδιο του διατάγματος τίθεται σε δημόσια διαβούλευση για τουλάχιστον ένα μήνα.».

Στο άρθρο 7 του Ν.3937/2011 καθορίζονται επακριβώς ο τρόπος διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών και Καταφυγίων Άγριας Ζωής και οι αρμοδιότητες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης με τη δημιουργία Διευθύνσεων «με αρμοδιότητα την εποπτεία και διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών που υπάγονται στη χωρική αρμοδιότητα των οικείων αποκεντρωμένων διοικήσεων, το συντονισμό της φύλαξης από τα χωρικά αρμόδια σώματα ασφαλείας, καθώς και το σχεδιασμό και την εφαρμογή μέτρων και δράσεων διαχείρισης, έρευνας, προστασίας και ενημέρωσης. Οι διευθύνσεις μπορούν να συνεπικουρούνται από συμβουλευτική επιτροπή που δεν αμείβεται και αποτελείται από επιστήμονες ακαδημαϊκών ή ερευνητικών ιδρυμάτων, ειδικούς σε γνωστικά αντικείμενα συναφή με το χαρακτήρα και τις οικολογικές απαιτήσεις των υπό διαχείριση προστατευόμενων περιοχών, καθώς και εκπροσώπους περιβαλλοντικών οργανώσεων με αποδεδειγμένη εμπειρία, τεχνογνωσία και επιστημονική επάρκεια σε θέματα οικολογίας και διαχείρισης της βιοποικιλότητας».

Στο άρθρο 9 του ίδιου νόμου καθορίζεται ότι «**Στις ΕΖΔ και τις Ζ.Ε.Π., εκτός οικοτόπων προτεραιότητας και ενδιατημάτων των ειδών προτεραιότητας, επιτρέπεται, κατά περίπτωση, η χωροθέτηση έργων και η έγκριση σχεδίων, των οποίων οι επιπτώσεις έχουν εκτιμηθεί ως πολύ σημαντικές στην αντίστοιχη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, μόνο εάν, στη βάση επαρκούς τεκμηρίωσης, αξιολογηθούν ως επιτακτικού δημόσιου οικονομικού ή κοινωνικού συμφέροντος, δεν υπάρχει εναλλακτική λύση και έχουν προβλεφθεί ικανά για την περίπτωση αντισταθμιστικά μέτρα, ώστε να διασφαλισθεί η συνολική συνοχή του δικτύου προστατευόμενων περιοχών Natura 2000. Μέσα σε δύο μήνες από την έγκριση των έργων και σχεδίων αυτών, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις αναμενόμενες επιπτώσεις και τα αντισταθμιστικά μέτρα που ελήφθησαν».**

Στο άρθρο 12 του Ν. 3937/2011 αναφέρονται μέτρα για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της εισβολής ξενικών ειδών και στο άρθρο 13, 3 γ **«Η αποτελεσματική φύλαξη των παράκτιων υγροτόπων των προηγούμενων περιπτώσεων αποτελεί αρμοδιότητα των οικείων τοπικών αρχών. Ειδικά η κατεδάφιση αυθαίρετων κατασκευών μέσα σε αυτούς γίνεται με ευθύνη του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. 4. α) Δεν επιτρέπεται η κίνηση μηχανοκίνητων οχημάτων εκτός οδικού δικτύου σε οικολογικά ευαίσθητες εκτάσεις, όπως ενδεικτικά, μόνιμες ή εποχικές λίμνες και τέλματα και οι ακτές τους, ο αιγιαλός, οι αμμοθίνες, ποτάμια, ρέματα και ρυάκια, δάση, λιβάδια, βοσκότοποι, οι οικοτόποι προτεραιότητας του παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, καθώς και σε μονοπάτια που βρίσκονται σε τέτοιες περιοχές. Εξαιρείται η απολύτως αναγκαία κίνηση για την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών και ατυχημάτων, πυρκαγιών, καθώς και για λόγους εθνικής ασφάλειας και άμυνας, καθώς και οχημάτων του φορέα διαχείρισης των περιοχών αυτών.»**

Αποτελεί **Οικότοπο /Ενδιαίτημα** σύμφωνα με την ΚΥΑ υπ' αρ. Η.Π. 8353/276/Ε103 (ΦΕΚ 415/Β'123.02.2012) «Τροποποίηση και συμπλήρωση της υπ' αριθμ. 37338/1807/2010 κοινής υπουργικής απόφασης «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ ενδιατημάτων της, σε συμμόρφωση με την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ...» (Β' 1495) σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 4 της

Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ «Για τη διατήρηση των άγριων πτηνών» του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, όπως κωδικοποιήθηκε με την οδηγία 2009/147/ΕΚ.»

Η «Αλυκή Χρυσής» έχει χαρακτηριστεί μικρός **νησιωτικός υγρότοπος** και έχει ενταχθεί με **κωδικό Y432HRY001** στον κατάλογο που εγκρίθηκε με το Π.Δ. «Έγκριση καταλόγου μικρών νησιωτικών υγροτόπων και καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία και ανάδειξη των μικρών παράκτιων υγροτόπων που περιλαμβάνονται σε αυτόν» (ΦΕΚ ΑΑΠ 229/19.06.2012). Έτσι, σύμφωνα με τα άρθρα 2 – 6, καθορίζονται όροι και περιορισμοί για την προστασία και την ανάδειξη της Αλυκής Χρυσής, επιτρέπονται δραστηριότητες που στοχεύουν στην διατήρηση και ανάδειξη των υγροτόπων, εφόσον τηρείται η διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, ενώ στις δραστηριότητες που απαγορεύονται συμπεριλαμβάνονται η διάνοιξη οδικού δικτύου, οι εκχερσώσεις της φυσικής βλάστησης, η απόρριψη στερεών και υγρών αποβλήτων, η εισαγωγή ξενικών ειδών πανίδας και χλωρίδας, η βόσκηση και παρεμβάσεις που αλλοιώνουν το τοπίο.

Σύμφωνα με το άρθρ. 10 παρ. 3 του ν. 3028/02 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς»: «Η εγκατάσταση ή η λειτουργία βιομηχανικής, βιοτεχνικής ή εμπορικής επιχείρησης, η τοποθέτηση τηλεπικοινωνιακών ή άλλων εγκαταστάσεων, η επιχείρηση οποιουδήποτε τεχνικού ή άλλου έργου ή εργασίας, καθώς και **η οικοδομική δραστηριότητα πλησίον αρχαίου επιτρέπεται μόνο μετά από έγκριση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου**. Η έγκριση χορηγείται εάν η απόσταση από ακίνητο μνημείο ή η σχέση με αυτό είναι τέτοια ώστε να μην κινδυνεύει να επέλθει άμεση ή έμμεση βλάβη αυτού λόγω του χαρακτήρα του έργου ή της επιχείρησης ή της εργασίας...» «Η έγκριση δεν απαιτείται προκειμένου περί οικοδομικών εργασιών ή τεχνικού ή άλλου έργου στο εσωτερικό υφιστάμενου κτιρίου οι οποίες δεν επιφέρουν τροποποιήσεις των όψεων αυτού και δεν περιλαμβάνουν εκσκαφές.»

Σύμφωνα με την υπ' αρ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΔΥ/ΔΟΕΠΥ/275923/40952/379 «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού στις Περιφερειακές και Ειδικές Περιφερειακές Υπηρεσίες και στα Δημόσια Μουσεία αρμοδιότητας της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς και στις Περιφερειακές Υπηρεσίες αρμοδιότητας της Γενικής Διεύθυνσης Αναστήλωσης, Μουσείων και Τεχνικών Έργων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού», (ΦΕΚ 2891/ Β'29.10.2014) **μεταβιβάζεται η αρμοδιότητα όπως «Η χορήγηση άδειας για: α) την εγκατάσταση ή τη λειτουργία βιοτεχνικής ή εμπορικής επιχείρησης, β) την τοποθέτηση τηλεπικοινωνιακών ή άλλων εγκαταστάσεων, γ) την επιχείρηση οποιουδήποτε τεχνικού ή άλλου έργου ή εργασίας, δ) την οικοδομική δραστηριότητα μέχρι 400 τ.μ. και μέχρι τριών ορόφων πλέον του ισογείου, πλησίον αρχαίου ή νεότερου μνημείου, αρχαιολογικού χώρου ή ιστορικού τόπου, εφόσον κριθεί ότι οι ανωτέρω εγκαταστάσεις κ.λπ. δεν επιφέρουν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο καταστροφή, βλάβη, ρύπανση ή αλλοίωση της μορφής του μνημείου, του χώρου ή του τόπου»** στους κατά τόπους προϊστάμενους των Περιφερειακών Υπηρεσιών.

Στο άρθρο 66 του ίδιου νόμου προβλέπεται: «Όποιος χωρίς την αναγκαία από το νόμο άδεια ή καθ' υπέρβαση αυτής διενεργεί σε μνημείο, σε αρχαιολογικό χώρο, ή σε ιστορικό τόπο, πράξη από αυτές που αναφέρονται στις διατάξεις των άρθρων 10 παρ. 2 - 4, 13, 14 και 15 **τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών (3) ετών**. Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος διενεργεί πράξη ή δραστηριότητα **σε ζώνες προστασίας γύρω από μνημεία ή χώρους**, όπως ορίζονται στα άρθρα 15 και 17, κατά παράβαση των όρων και περιορισμών που ισχύουν σε αυτές. Η ίδια ποινή επιβάλλεται σε όποιον χωρίς την αναγκαία από το νόμο άδεια ή καθ' υπέρβασή της διενεργεί τις πράξεις που αναφέρονται στα άρθρα 42, 43 παράγραφος 1 και 46 παράγραφος 4».

Στη νήσο Χρυσή έχει **απαγορευθεί η βοσκή αιγών, προβάτων και μεγάλων ζώων**, ενώ προβλέπονται ποινές σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης [2717/ΔΑΔ 10/19.10.1983 Απαγορευτική Διάταξη Βοσκής της Δ/νσης Δασών Λασιθίου].

Με την υπ' αρ. 1711/1983 Απόφαση Νομάρχη Λασιθίου **θεωρήθηκε αναδασωτέα έκταση 18,5 στρεμμάτων** (ΦΕΚ 43/ Δ'1/1984). Οι νήσοι Χρυσή (Γαϊδουρονήσι) και Μικρονήσι έχουν **κηρυχθεί αναδασωτέες** και τελούν υπό πλήρη προστασία. Εκτός της κήρυξης είχε μείνει η

έκταση που είχε παραχωρηθεί από την Κτηματική Υπηρεσία προς εκμετάλλευση στον Δήμο Ιεράπετρας (εκεί είχε κατασκευαστεί το δημοτικό αναψυκτήριο) σύμφωνα με την Απόφαση 2576/08.10.2001 «*Κήρυξη αναδασωτέας των Νήσων Χρυσής (Γαϊδουρονήσι) και Μικρονήσι, περιφέρειας Δήμου Ιεράπετρας, Νομού Λασιθίου*» του Γ. Γ. Περιφέρειας Κρήτης (ΦΕΚ 896/ Δ' 22.10.2001).

Στη νήσο Χρυσή **έχει απαγορευτεί η υλοτομία δασικών θάμνων και δένδρων** (υπ' αρ. 462/6.3.2000 Απόφαση δασικής υπηρεσίας Λασιθίου).

Ο αιγιαλός και η παραλία είναι πράγματα κοινόχρηστα και ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο σύμφωνα με τα άρθρο 2 του ν. 2971/01 «*Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις*» (ΦΕΚ 285/Α' 19.12.2001). Στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου προβλέπεται ότι η προστασία του οικοσυστήματος των ζωνών αυτών είναι ευθύνη του κράτους και στην παρ. 4 ότι στον αιγιαλό και την παραλία δεν επιτρέπεται η κατασκευή κτισμάτων και εν γένει κατασκευασμάτων. Ακολουθώντας, με το άρθρ. 4 & 5 του ίδιου νόμου (όπως τροποποιήθηκε από τους ν. 3978/11 και 4281/14) η διαδικασία καθορισμού της οριογραμμής αιγιαλού μπορεί να κινηθεί είτε αυτεπάγγελα είτε μετά από αίτηση οποιουδήποτε ενδιαφερόμενου.

Στη νήσο Χρυσή ισχύει επίσης το άρθρο 13 του Ν. 2971/2001, «*Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις*» (ΦΕΚ 285/Α' 19.12.2001), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1(2β,2γ) άρθρ.15 Ν. 4467 (ΦΕΚ Β' 56/13.04.2017) «*Τροποποιήσεις διατάξεων της δασικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις*», σύμφωνα με την οποία **«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται οι προϋποθέσεις, τα τεχνικά θέματα, οι όροι και οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την παραχώρηση απλής χρήσης, καθώς και τυχόν ειδικότεροι όροι σε θέσεις που ευρίσκονται σε περιοχές που χρήζουν ιδιαίτερης προστασίας, ιδίως σε περιοχές που ευρίσκονται μέσα στα όρια ή γειτνιάζουν με προστατευόμενες από την περιβαλλοντική νομοθεσία. γ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας είναι δυνατή η παραχώρηση της απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης ή παρόχθιας ζώνης απευθείας, με ή χωρίς αντάλλαγμα, σε Ν.Π.Δ.Δ. και φορείς διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, με σκοπό την έρευνα και μελέτη του οικοσυστήματος των ακτών, εφόσον αυτό προβλέπεται στην ιδρυτική τους πράξη ή αν η παραχώρηση κρίνεται απαραίτητη για την άσκηση των συναφών προς τον, ανωτέρω σκοπό αρμοδιοτήτων τους. Στην απόφαση του προηγούμενου εδαφίου συμπράττει και ο Υπουργός Τουρισμού, εάν η παραχώρηση συνδέεται με την πραγματοποίηση τουριστικών επενδύσεων»**.

Με βάση το άρθρ. 7 παρ. 7 του ίδιου νόμου, «*Σε περιοχές που είναι ήδη χαρακτηρισμένες ως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, η άδεια και ο έλεγχος πάσης φύσεως εργασίας (οικοδομική, τεχνικά έργα κ.λπ.) εντός της καθορισμένης ζώνης αιγιαλού και παραλίας γίνεται από τις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Αιγαίου, εφόσον πρόκειται για περιοχές της αρμοδιότητάς του*». Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρ. 16 του ν. 2971/01: «*Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, μετά από σύμφωνη γνώμη του Γ.Ε.Ν., του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, του Υπουργείου Πολιτισμού, του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, του Υπουργείου Αιγαίου χρήσης νησίδων, υφάλων, σκοπέλων και αβαθών θαλάσσιων εκτάσεων και του συνεχόμενου αιγιαλού και της παραλίας για την εξυπηρέτηση σκοπών, γεωργικών, κτηνοτροφικών, ναυαθλητικών, τουριστικών, σκοπών αλιείας, ανάπτυξης της εθνικής οικονομίας, εθνικής άμυνας και ασφάλειας και περιβαλλοντικής έρευνας*». Το εν λόγω Υπουργείο έχει πλέον συγχωνευτεί με το Υπουργείο Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας, στο οποίο ανήκει η Γενική Γραμματεία Αιγαίου & Νησιωτικής Πολιτικής.

Στη νήσο Χρυσή ισχύουν ακόμη τα άρθρα 14 και 27 του Ν. 2971/2001, «*Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις*» (ΦΕΚ 285/Α' 19.12.2001), **σχετικά με τη διαδικασία παραχώρησης αιγιαλού και παραλίας για την εκτέλεση έργων και την προστασία αιγιαλού, παραλίας και άλλων χώρων**. Η Δ/ση Δημόσιας Περιουσίας είναι αρμόδια για την έκδοση πρωτοκόλλου κατεδάφισης με βάση το άρθρ. 27 παρ. 2 του ν. 2971/2001 «*Τα πάσης φύσεως κτίσματα και εν γένει κατασκευάσματα, τα οποία έχουν ανεγερθεί ή θα ανεγερθούν χωρίς άδεια στον αιγιαλό ή την παραλία, μετά τον καθορισμό και τη*

συντέλεση των απαλλοτριώσεων των άρθρων 7 και 10 κατεδαφίζονται, ανεξάρτητα από το χρόνο ανέγερσής τους ή αν κατοικούνται ή άλλως πως χρησιμοποιούνται. Εξαιρούνται κτίσματα και κατασκευάσματα που τελούν υπό την προστασία του Υπουργείου Πολιτισμού. Προς τούτο ο προϊστάμενος της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας εκδίδει πρωτόκολλο κατεδάφισης, το οποίο κοινοποιεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2717/1999 «Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας», σε εκείνον που έχει ανεγείρει αυθαίρετως, ο οποίος οφείλει εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση να κατεδαφίσει τα κτίσματα και να άρει τα πάσης φύσεως κατασκευάσματα από τον αιγιαλό και την παραλία»¹. Σε περίπτωση που δεν έχει καθοριστεί οριογραμμή αιγιαλού το ΣτΕ με την υπ' αριθμ.: 3356/2008² απόφασή του έχει αποφανθεί ότι εάν δεν έχει καθοριστεί ο αιγιαλός με διοικητική πράξη και η Διοίκηση πρόκειται να εφαρμόσει διατάξεις περί κατεδάφισης αυθαίρετων κτισμάτων, οφείλει να προβεί σε αιτιολογημένη και παρεμπόδιση κρίση για τη συνδρομή των πραγματικών φαινομένων που προσδιορίζουν τα όρια του αιγιαλού.

Το σκεπτικό της ανωτέρω απόφασης και σχετικές οδηγίες προς τις αρμόδιες υπηρεσίες έχουν δοθεί με την υπ' αριθμ.: ΠΟΛ/1143/2009 εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών³. Επιπροσθέτως, σύμφωνα με το άρθρ. 2 του ΑΝ 263/1968 (το οποίο βρίσκεται εν ισχύ) το πρωτόκολλο διοικητικής αποβολής συντάσσεται «παρά του Οικονομικού εφόρου και κατά παντός αυτογνωμόνως επιλαμβανόμενου οιουδήποτε κτήματος ανήκοντος εις την δημοσίαν περιουσίαν του Κράτους (κοινοχρήστων χώρων, αιγιαλού, παραλίας, οδών κλπ.).

Σύμφωνα με την υπ' αριθμ.: 3354/2014 απόφαση του ΣτΕ «πάντοτε στην περίπτωση που δεν έχει καθοριστεί ο αιγιαλός με εκδιδόμενη κατά νόμο διαπιστωτική διοικητική πράξη, κάθε διοικητική αρχή, επιλαμβανόμενη ζητήματος, για την επίλυση του οποίου είναι κρίσιμο

¹ Βλ. σχετική νομολογία ΣτΕ: Σ.τ.Ε. 3354/2014, 1549/2009, 4222/2005, 3739/2005, 126/2005, 3793/2004 επί του αντίστοιχου θεσμικού πλαισίου με την παρ. 3 του άρθρου 24 του ίδιου ΑΝ. 2344/1940.

² Νεότερες σχετικές οι υπ' αριθμ. 936/2016 και 1036/2012 ΣτΕ

³ ΠΟΛ/ 1143/2009: Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 8 του ν.2971/2001 που αφορά τις περιπτώσεις υποχρεωτικής χάραξης αιγιαλού και παραλίας πριν από την κατασκευή οιουδήποτε έργου (αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών ή του Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε.) το οποίο απέχει μέχρι εκατό μέτρα από την ακτογραμμή απαιτείται να γίνει με ποινή ακυρότητας των πράξεων αδειοδοτήσεων των έργων αυτών, ο καθορισμός του αιγιαλού και της παραλίας στη συγκεκριμένη περιοχή. Συνεπώς για οιουδήποτε κτίσμα ή κατασκευή που απέχει λιγότερο από εκατό μέτρα από την ακτογραμμή, **οι αρμόδιες κατά τόπο Κτηματικές Υπηρεσίες οφείλουν, είτε κατόπιν καταγγελίας, είτε και αυτεπάγγελτα, να εξετάζουν το κατά πόσο τα κτίσματα αυτά εμπίπτουν σε κοινόχρηστες ζώνες και σε περίπτωση που αυτά πράγματι εμπίπτουν να λαμβάνουν εν συνεχεία τα προβλεπόμενα από την κείμενη νομοθεσία μέτρα προστασίας.** Παραταύτα και εξαιτίας της έλλειψης ασφάλειας δικαίου στις περιπτώσεις που δεν υφίσταται καθορισμός των οριογραμμών, έχει παρατηρηθεί ότι οι αρμόδιες κατά τόπο Κτηματικές Υπηρεσίες είτε διστάζουν να προβούν στη λήψη μέτρων προστασίας, είτε σε πολλές περιπτώσεις που τελικώς λαμβάνονται αυτά, καταπίπτουν εν συνεχεία στα αρμόδια δικαστήρια εξαιτίας μη ακριβούς αποτύπωσης των κτισμάτων έναντι του φυσικού ορίου του αιγιαλού, το οποίο σε πλείστες περιπτώσεις πιθανολογείται και δεν αποδεικνύεται. Με δεδομένο όμως ότι ο αιγιαλός είναι ένα φυσικό φαινόμενο που προσδιορίζεται από τις μέγιστες αλλά συνήθεις αναβάσεις των κυμάτων και συνεπώς ο διοικητικός καθορισμός του που έπεται, αποτυπώνει κατ' ουσία το φυσικό φαινόμενο, άποψη της Υπηρεσίας μας είναι ότι τουλάχιστον για τη ζώνη του αιγιαλού η προστασία του από αυθαίρετα έργα ή κατασκευές είναι και δυνατή και επιβεβλημένη... Κατόπιν των ανωτέρω και με δεδομένο ότι σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν.2690/1999 η αιτιολογία των διοικητικών πράξεων πρέπει να είναι σαφής, ειδική και επαρκής, σας επιστούμε εκ νέου την προσοχή αναφορικά με το χειρισμό των συγκεκριμένων υποθέσεων. **Σε περίπτωση που είτε αυτεπάγγελτα είτε κατόπιν καταγγελίας που αφορά παράνομα έργα ή κατασκευές σε πιθανολογούμενους κοινόχρηστους χώρους, όπου δεν έχει προηγηθεί καθορισμός των οριογραμμών, επιληφθεί η Υπηρεσία σας, οφείλει άμεσα και χωρίς υπαίτια καθυστέρηση να ζητήσει τη σύγκληση της Επιτροπής του άρθρου 3 του ν.2971/2001, εισάγοντας τη συγκεκριμένη υπόθεση ως κατεπείγουσα.** Η Επιτροπή εν συνεχεία, οφείλει να συνδράμει άμεσα την Κτηματική Υπηρεσία, παρέχοντας αιτιολογημένη και επαρκή τεχνική κρίση κατόπιν αυτοψίας, υποστηρίζοντας μάλιστα τη κρίση αυτή εκτός από την έκθεση και με τη σύνταξη τοπογραφικού διαγράμματος που να αποτυπώνει τα συμπεράσματα της Επιτροπής ως προς τα όρια του αιγιαλού. ...Κατόπιν αυτών παρακαλούμε για την πιστή τήρηση των ανωτέρω και την εναρμόνιση της διοικητικής δράσης των Υπηρεσιών σας με το αιτιολογικό της υπ' αριθμ. 3356/2008 Σ.τ.Ε. και τη νομολογιακή πρακτική που απορρέει από αυτήν».

στοιχείο ο προσδιορισμός των ορίων του αιγιαλού, **οφείλει να προβεί σε παρεμπόμπουσα και αιτιολογημένη με συγκεκριμένα στοιχεία κρίση για την συνδρομή του πιο πάνω πραγματικού γεγονότος που προσδιορίζει τα όρια του αιγιαλού** (πρβλ. ΣτΕ 50/2010, 3483/2003, 378/2002 κ.ά.), την υποχρέωση δε αυτή έχει και η πολεοδομική αρχή, επιλαμβανόμενη αιτήματος να επιτρέψει την ανέγερση κτίσματος, που υποβάλλεται με βάση τις διατάξεις της πολεοδομικής νομοθεσίας... Η έκδοση, αντιθέτως, του πρωτοκόλλου κατεδάφισης **χωρεί νομίμως μετά την ανάκληση της οικοδομικής άδειας** (πρβλ. ΣτΕ 3942/2013, 4568/2011, 3998/2008 κ.ά.) η οποία μη νομίμως είχε επιτρέψει την ανέγερση του κτίσματος. Είναι, εξάλλου, αυτονόητο ότι, τυχόν, **λόγοι υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος**, οι οποίοι θα επέβαλλαν την ανάκληση της προαναφερόμενης οικοδομικής άδειας, **και μπορεί να συνδέονται με την προστασία του ευπαθούς οικοσυστήματος του αιγιαλού**, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη προκειμένου να ανακληθεί η άδεια αυτή, συνεκτιμώμενοι, μεταξύ άλλων, με τον διαδραμόντα από την έκδοση της άδειας χρόνο, καθώς και με τα κτηθέντα από καλοπίστους διοικουμένους δικαιώματα, σύμφωνα με τις γενικές αρχές ανάκλησης διοικητικών πράξεων (πρβλ. ΣτΕ 2177/2004 Ολομ.)».

Επίσης στη νήσο Χρυσή ισχύει η ΚΥΑ Δ10Β1053970/1672ΕΗ2013/29.03.2013 (ΦΕΚ 801/Β'/05.04.2013), όπως αυτή τροποποιήθηκε με την ΥΑ Δ10Β1075164/2439ΕΞ, Τροπ. ΥΑ 2013 «*"Απευθείας παραχώρησης, με αντάλλαγμα, δικαιώμ. απλής χρήσης αιγιαλού, κλπ στους ΟΤΑ*» (ΦΕΚ Β' 1094 2013) και συγκεκριμένα το άρθρο και το άρθρο 5 για την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης, που τελούν υπό καθεστώς ειδικής προστασίας, σύμφωνα με το οποίο «*Για την παραχώρηση του δικαιώματος απλής χρήσης χώρων αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης, που τελούν υπό καθεστώς ειδικής προστασίας (κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι, προστατευόμενες περιοχές, ευπαθή οικοσυστήματα, ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και πολιτιστικού ενδιαφέροντος κ.λ.) εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις που διέπουν το καθεστώς αυτών και παραχωρούνται κατόπιν σύμφωνης γνώμης των αρμόδιων κατά περίπτωση Υπουργών*»

Στη Χρυσή ισχύει μέχρι το 2014 η Υ.Α 334/2000/17/03.04.2000 «*Όροι δραστηριοποίησης πλοίων και μικρών σκαφών για θαλάσσιες εκδρομές ή θαλάσσια λουτρά*» (ΦΕΚ 476/ Β' / 2000) παρ. 6, «*Τα πλοία ή μικρά σκάφη που χρησιμοποιούνται για θαλάσσιες εκδρομές ή θαλάσσια λουτρά παραβάλλουν για αναμονή, επιβίβαση και αποβίβαση μόνο στους χώρους που ορίζονται με απόφαση του Προϊσταμένου της οικείας Λιμενικής Αρχής. Με όμοια απόφαση ρυθμίζονται τα θέματα που σχετίζονται με την προσέγγιση, αγκυροβολία των πλοίων αυτών, τη θέση αναμονής, την επιβίβαση και αποβίβαση των επιβατών και κάθε λεπτομέρεια, σε περίπτωση που οι χώροι παραβολής δεν αρκούν. Η Λιμενική Αρχή μπορεί με αιτιολογημένη απόφασή της, εφόσον συντρέχουν λόγοι ασφάλειας ναυσιπλοΐας ή αδυναμία λειτουργικής εξυπηρέτησης των πλοίων ή μικρών σκαφών σε συγκεκριμένους όρμους, λιμένες ή ακτές να ορίσει ανώτατο αριθμό πλοίων ή μικρών σκαφών που δραστηριοποιούνται στην εκτέλεση πλόων στις περιοχές αυτές*».

Ακόμη ισχύει ο Ν. 4256/2014 «*Τουριστικά πλοία και άλλες διατάξεις*» (ΦΕΚ 92 Α' / 14.04.2014), άρθρο 12, παρ. 5^α και β(i)..... «*Τα επαγγελματικά τουριστικά ημερόπλοια αγκυροβολούν ή παραβάλλουν για αναμονή, επιβίβαση και αποβίβαση των επιβατών στους χώρους που υποδεικνύονται από το φορέα διαχείρισης και εκμετάλλευσης του λιμένα ή της λιμενικής εγκατάστασης ή, αν δεν υπάρχει τέτοιος, από τον προϊστάμενο της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής. Σε περίπτωση ανεπάρκειας των χώρων ή λειτουργικής αδυναμίας εξυπηρέτησης των επαγγελματικών τουριστικών ημερόπλοιων ο φορέας διαχείρισης και εκμετάλλευσης του λιμένα ή της λιμενικής εγκατάστασης ή, αν δεν υπάρχει τέτοιος, ο προϊστάμενος της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής, καθορίζει τα αναγκαία μέτρα για την αγκυροβολία ή παραβολή ή θέση αναμονής, την επιβίβαση και την αποβίβαση*». Ο νόμος αναθεωρεί το θεσμικό πλαίσιο για τη δραστηριοποίηση των πλοίων αναψυχής.

Για τη νήσο Χρυσή θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ο Ν. 4014/2011 (ΦΕΚ Α' / 209/21.09.11) «*Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος*», άρθρο 20, για τις «*Περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις*» «*Αντικατάσταση του άρθρου 6*

του ν. 1650/1986 (Α' 160) και εναρμόνιση με άρθρο 23 της Οδηγίας 2010/1975 περί Βιομηχανικών Εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης)».

Για τη Νήσο Χρυσή ισχύει η παρ. 5 της υπ' αρ. ΥΠΠΟΑ/ ΓΔΑΠΚ/ ΔΙΠΚΑ/ ΤΠΚΑΧΜΑΕ/ Φ55/ 9022 4/ 54173/2922/ 956 Απόφαση της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού «Καθορισμός αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και ιστορικών τόπων ανά την επικράτεια που εξαιρούνται της παραχώρησης της απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης μεγάλων λιμνών και πλεύσιμων ποταμών για την άσκηση δραστηριοτήτων που εξυπηρετούν τους λουόμενους ή την αναψυχή του κοινού (άρθρο 13 του ν. 2971/2001)» (ΦΕΚ 1100 Β' / 30.03.2017), σύμφωνα με την οποία έχοντας υπόψη «Την ομόφωνη γνωμοδότηση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου.... αποφασίζουμε:... **Επιπλέον αιτήματα παραχώρησης αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και ιστορικών τόπων για την άσκηση των δραστηριοτήτων της παρ. 3 του άρθρου 13 του ν. 2971/2001 που δεν περιλαμβάνονται στον παρόντα κατάλογο, θα εξετάζονται κατά περίπτωση και σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις (άρθρο 10 του ν. 3028/2002)**».

Για τη νήσο Χρυσή ισχύουν οι διατάξεις για τη χρήση υδάτων και συγκεκριμένα οι υπ' αρ. οικ. 146896/2014 «Κατηγορίες αδειών χρήσης και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης των υδάτων. Διαδικασία και όροι έκδοσης των αδειών, περιεχόμενο και διάρκεια ισχύος τους και άλλες συναφείς διατάξεις» (ΦΕΚ Β' / 878/ 27. 10. 2014 και ΦΕΚ Β' / 3142/ 2014) όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 101123/2015 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 1435) και την υπ' αριθμ. οικ. 170766/2016 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 69) καθώς και της υπ' αριθμ. 145026/ 2014 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 31), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 145893/ 2014 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 1212), όπως τροποποιήθηκαν με την υπ' αρ. **140424 ΚΥΑ (ΦΕΚ Β' 814/ 14-03-2017)**.

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 15 του Ν. 4467/ ΦΕΚ 56/ Α' / 13.04.2017 «Τροποποίηση διατάξεων της δασικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις», «Η παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 971/2001 (Α' 285) αντικαθίσταται ως εξής: «2.α. Η παραχώρηση της απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης ή παρόχθιας ζώνης γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, έναντι ανταλλάγματος, κατόπιν δημοπρασίας, η οποία μπορεί να διεξάγεται και ηλεκτρονικά. Η διαδικασία δημοπρασίας, οι γενικοί όροι και προϋποθέσεις, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την παραχώρηση ρυθμίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Η διάρκεια της δια δημοπρασίας παραχώρησης της απλής χρήσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη».

B. Μελέτες για την προστασία της νήσου Χρυσής

Εξαιτίας των συνεχών αυθαίρετων παρεμβάσεων ιδιωτών – εκχερσώσεις του δάσους των κέδρων και των δασικών εκτάσεων με μηχανικά μέσα, ξύλευση των αιωνόβιων αρκεύθων, ανέγερση αυθαίρετων οικιών, διάνοιξη οδών και μονοπατιών κλπ – με δυσμενείς συνέπειες για τον προστατευόμενο χαρακτήρα του φυσικού περιβάλλοντος της νήσου Χρυσής (βλ. Απόφαση ΣτΕ 2346/2009), μεταξύ των άλλων πρόσθετων μέτρων λήψης για την προστασία της νήσου συντάχθηκε ήδη από τον Ιανουάριο 1995 «**Μελέτη για την οικολογική διαχείριση της νήσου Χρυσής....**» από το Εργαστήριο Χερσαίας Οικολογίας του Τμήματος Βιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης μετά από ανάθεση του Δήμου Ιεράπετρας.

Σύμφωνα με το υπ' αρ. 2340/05.07.12 έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, «**Για τη νήσο Χρυσή έχει εκπονηθεί η «Μελέτη για την οικολογική διαχείριση της νήσου Χρυσής (Γαιδουρονήσι) Ιεράπετρα, Κρήτη» από το Πανεπιστήμιο Κρήτης, τον Ιανουάριο 1996, στην οποία υπάρχουν επισημάνσεις για την υποβάθμιση του οικοσυστήματος του νησιού...Επίσης αναπτύσσεται και διαχειριστική πρόταση**».

Σύμφωνα με το υπ' αρ. 2314/09.07.2004 έγγραφο της Διεύθυνσης Δασών Λασιθίου προς τις συναρμόδιες υπηρεσίες, το 2004 είχε διαρθρωθεί **σχέδιο Κανονισμού λειτουργίας νήσου Χρυσής**, για το οποίο, η Λιμενική Αστυνομία Ιεράπετρας απέστειλε επιμέρους παρατηρήσεις

(υπ' αρ. 2144/05/2004/21.07.2004 έγγραφο της προς την Περιφέρεια Κρήτης). Ο Κανονισμός δεν εγκρίθηκε, και δεν απέστειλαν οι συναρμόδιες υπηρεσίες τις απόψεις τους (Διεύθυνση Δασών Περιφέρειας Κρήτης, Επιθεώρηση Δασών Κρήτης, Αρχαιολογική Υπηρεσία Λασιθίου, Δήμος Ιεράπετρας, Α.Τ. Ιεράπετρας).

Το Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων, ήδη το 2009, στο πλαίσιο της δράσης για τη προστασία των παράκτιων αμμοθινών με είδη *Juniperus*, **διερεύνησε το νομικό καθεστώς του οικοτόπου 2250 της Ελλάδας, στον οποίο συμπεριλαμβάνεται και η νήσος Χρυσή. Στη μελέτη αναφερόταν ότι δεν έχει συσταθεί φορέας διαχείρισης της προστατευόμενης περιοχής NATURA και δεν έχει εκδοθεί Π.Δ. που να ορίζει τις ζώνες χρήσης ή τις αρμοδιότητες του φορέα διαχείρισης.** Ακόμη αναφερόταν ότι στη νήσο Χρυσή **συντάχθηκε το έτος 2005 Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη (ΕΠΜ) με θέμα «Πρόταση χαρακτηρισμού ως αισθητικών – προστατευτικών δασών και δασικών εκτάσεων της Νήσου Χρυσής και Μικρονήσι Ιεραπέτρας Νομού Λασιθίου», η οποία μέχρι το 2009 δεν είχε τύχει έγκρισης από το ΥΠΕΧΩΔΕ (νυν ΥΠΕΝ).** Σύμφωνα με το Ν. 2742/1999 προβλέπεται έγκριση της μελέτης από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και έκδοση Προεδρικού Διατάγματος σ.σ. με το Ν. 1650/86 (άρθρα 18,19,21).

Επίσης, στην ίδια μελέτη, προτεινόταν μέτρα διαχείρισης και μέτρα βελτίωσης σε σχέση με την διοικητική δομή και το νομικό πλαίσιο για την καλύτερη προστασία του συγκεκριμένου οικοτόπου στην Ελλάδα αλλά και ανά περιοχή μελέτης.

Το Πανεπιστήμιο Κρήτης – Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης ολοκλήρωσε το 2015 κατόπιν ανάθεσης από το Δήμο Ιεράπετρας την **Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη της νήσου Χρυσής**, με σκοπό την κατάρτιση σχεδίου διαχείρισης για τη διατήρηση της φυσικής λειτουργίας (συγκράτηση των εδαφών, υδατικό ισοζύγιο, κ.α.) των φυσικών οικοσυστημάτων (δασικά, θαμνώδη, αμμώδη και παράκτια) του νησιού και της βιοποικιλότητας τους και τον καθορισμό της ποσότητας και της ποιότητας των ανθρωπινων δραστηριοτήτων, οι οποίες δεν θα αλλοιώσουν βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα το φυσικό περιβάλλον του νησιού. Μέσω της ΕΠΜ, αναδεικνύονται τα ιδιαίτερα στοιχεία της βιοποικιλότητας της περιοχής και επικαιροποιούνται τα δεδομένα της, υποδεικνύονται λεπτομερώς τα προβλήματα που υπάρχουν λόγω φυσικών ή ανθρωπογενών αιτιών, προτείνονται ειδικά μέτρα για τη βελτίωση της βιοποικιλότητας, υποδεικνύονται ζώνες ειδικής και αυξημένης προστασίας και διαρθρώνεται σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος με στόχο την ύπαρξη Φορέα Διαχείρισης. Η Ειδική Περιβαλλοντική μελέτη τέθηκε σε διαβούλευση μέχρι τις 31.08.2015. Έκτοτε αναμένεται η έγκρισή και η εφαρμογή της.

Σύμφωνα τέλος με την **επιστημονική άποψη της καθηγήτριας Πανεπιστημίου Αιγαίου/ Τμήμα Γεωγραφίας *****, όπως αυτή αποτυπώνεται στο έγγραφο που έστειλε στις συναρμόδιες υπηρεσίες με κοινοποίηση στην Ανεξάρτητη Αρχή⁴, η Νήσος βρίσκεται σε βιοκλιματικά ξηροθερμική περιοχή και αντιμετωπίζει υψηλό βαθμό ερημοποίησης. Η νέκρωση των κέδρων κατά 50% περίπου οφείλεται στους κλιματικούς και βιολογικούς παράγοντες αλλά και στην υπερβολική πίεση από την ανεξέλεγκτη ανθρώπινη χρήση του ευάλωτου οικοσυστήματος της Νήσου, την απουσία στοιχειώδους προστασίας των παράκτιων περιοχών της και τη χρόνια παράβαση βασικών κανόνων όπως η απαγόρευση διανυκτέρευσης και η ανέγερση κατασκευών. Αποτέλεσμα όλων αυτών είναι η αδυναμία του οικοσυστήματος να ανακάμψει, να αντέξει και να (αυτό)αποκατασταθεί από τις μόνιμα δυσμενείς βιοκλιματικές συνθήκες (resilience) και τους βιολογικούς παράγοντες επίδρασης. Συγχρόνως, «η υποβάθμιση της ποιότητας του προσφερόμενου “τουριστικού προϊόντος” επιβαρύνει τους αρμόδιους φορείς με μεγαλύτερο κόστος συντήρησης/ προστασίας και αποδίδει μικρότερα κοινωνικο – οικονομικά οφέλη στο Δήμο και σε λίγους ιδιώτες σε σχέση με τα μεγαλύτερα δυναμικά οφέλη σε περισσότερους ωφελούμενους που αποφέρει η προσφορά ενός άρτια προστατευόμενου και ορθολογιστικά διαχειριζόμενου τόπου».

⁴ Το υπ'αρ. πρωτ. ΣτΠ 16958/19.04.2017 έγγραφο της καθηγήτριας κας ***/ Τμήμα Γεωγραφίας Πανεπιστημίου Αιγαίου

Με το ίδιο έγγραφο δίνεται σειρά προτάσεων για την αποφυγή περαιτέρω επιδείνωσης, όπως η απαγόρευση προσπέλασης/ πρόσβασης στις ευαίσθητες περιοχές του νησιού, η εκπόνηση σχεδίου αποκατάστασης της κατεστραμμένης χλωρίδας, η σύσταση φορέα διαχείρισης, η εφαρμογή της ΕΠΜ και η δημιουργία Κανονισμού με βάση την περιβαλλοντική μελέτη, η εφαρμογή του Π. Δ/γματος, η εποπτεία και ο έλεγχος της περιοχής σύμφωνα με διαχειριστικό σχέδιο. Τελικός στόχος είναι η προστασία της περιοχής παράλληλα με την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της.

3. ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΗΓΟΡΟ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Προκειμένου ο ΣΤΠ να ενημερωθεί για τις απόψεις και ενέργειες των Εμπλεκομένων υπηρεσιών, απευθύνθηκε προφορικώς και εγγράφως - αποστέλλοντας συνολικά επτά έγγραφα - προς τις συναρμόδιες υπηρεσίες (με τη σημερινή ονομασία): 1. του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού (πρώην Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου) 2. Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, 3. του Υπουργείου Οικονομικών, 4. του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ), 5. του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, 6. της Περιφέρειας Κρήτης, 7. της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, 8. του Δήμου Ιεράπετρας, 9. του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Περαιτέρω, η Ανεξάρτητη Αρχή δια των εκπροσώπων της πραγματοποίησε αυτοψία στην Νήσο Χρυσή (26.06.2012) και σύσκεψη με τις συναρμόδιες υπηρεσίες (03.12.2015).

3.1. Διαδικαστικές Ενέργειες του Συνηγόρου του Πολίτη

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο της διαμεσολάβησής του ζήτησε την άρση των παράνομων εγκαταστάσεων και τη διακοπή των δραστηριοτήτων που διαρκώς υποβαθμίζουν την προστατευόμενη νήσο. Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια της έρευνας της υπόθεσης η Αρχή απηύθυνε έγγραφα προς τη διοίκηση με κυριότερα και πιο πρόσφατα τα ακόλουθα αιτήματα:

Ο Δήμος Ιεράπετρας κλήθηκε:

- να συνεκτιμήσει το άρθρο 4 της ΚΥΑ υπ' αρ. Δ10Β1053970/1672ΕΗ2013/29.03.2013 (ΦΕΚ 801/Β'/05.04.2013), σύμφωνα με το οποίο δεν παραχωρούνται οι κοινόχρηστοι χώροι του άρθρου 1 υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις που διέπουν το καθεστώς αυτών και παραχωρούνται κατόπιν σύμφωνης γνώμης των αρμόδιων κατά περίπτωση Υπουργών και στη συνέχεια να καταθέσει αίτημα για την παραχώρηση στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης (υπ' αρ. 154976/40917/2014 έγγραφο ΣΤΠ)
- να ελέγξει την παράνομη λειτουργία των υπαίθριων ΚΥΕ και υπαίθριων εμπορικών δραστηριοτήτων που αναφέρονται στο Πρακτικό Αυτοψίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, ακολουθώντας τις προβλεπόμενες εκ του νόμου διατάξεις (υπ' αρ. 154976/40917/2014 έγγραφο ΣΤΠ)
- να εξετάσει με ιδιαίτερη προσοχή τη δυνατότητα τοποθέτησης καντινών με βάση την κείμενη νομοθεσία και να ενημερώσει σχετικά τον Συνήγορο του Πολίτη (υπ' αρ. 154976/40917/2014 έγγραφο ΣΤΠ)
- να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για το υφιστάμενο πυροφυλάκειο, δεδομένου ότι έχει εκδοθεί πρωτόκολλο κατεδάφισης (υπ' αρ. 154976/40917/2014 έγγραφο ΣΤΠ)
- να θέσει σε ισχύ τον υφιστάμενο προτεινόμενο Κανονισμό Χρυσής από την Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού/ Γενική Διεύθυνση Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής/ Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης (υπ' αρ. 3805/02.11.2012 έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού/ Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης) και να προβεί στην εκ νέου εξέταση αυτού, με βάση το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, λαμβάνοντας υπόψη τυχόν σχετικές Αποφάσεις και προτάσεις των συναρμόδιων υπηρεσιών για τη νήσο Χρυσή, την Ειδική

Περιβαλλοντική Μελέτη που είχε ανατεθεί στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας (ολοκληρώθηκε και παραδόθηκε εντός του 2015) και να συνεκτιμήσει τη διαχειριστική μελέτη που είχε εκπονηθεί παλαιότερα από το Πανεπιστήμιο Κρήτης αλλά και τη μελέτη που έχει εκπονηθεί από το Μ.Α.Ι.Χ. (υπ' αρ. 154976/40917/2014 έγγραφο ΣτΠ)

- να φροντίσει η εφαρμογή του Κανονισμού να παρακολουθείται από συγκεκριμένο ελεγκτικό σώμα με παράλληλη ενημέρωση της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού στη συνέχεια για την εφαρμογή του ΠΔ 148/2009 (υπ' αρ. 154976/40917/2014 έγγραφο ΣτΠ)
- να εξετάσει τη δυνατότητα δημιουργίας σταθερής εγκατάστασης αναψυχής, σε κατάλληλο υπαίθριο χώρο, με προσβασιμότητα και από τις δύο παραλίες, εκτός των ορίων του αιγιαλού (υπ' αρ. 154976/40917/2014 έγγραφο ΣτΠ)
- να προβεί, εφόσον ενδιαφέρεται για τη χρήση του υπάρχοντος (μη νόμιμου) προβλήτα, στις εκ του άρθρου 14 του Ν. 2971/2001 προβλεπόμενες ενέργειες και στην έκδοση της σχετικής αδειάς για τη μηχανική αποκατάσταση της υφιστάμενης υποδομής του και την αισθητική του αναβάθμισης (υπ' αρ. 154976/40917/2014 έγγραφο ΣτΠ)
- Αξίζει να σημειωθεί ότι στο Δήμο είχε παραχωρηθεί η απλή χρήση αιγιαλού για την κατασκευή ξύλινου προβλήτα, η οποία ανακλήθηκε αυτοδίκαια εξαιτίας της μη τήρησης των όρων και υλικών κατασκευής και αλλοίωσης του χώρου του αιγιαλού (από 21.06.2014 Έκθεση Ελέγχου Πρωτοκόλλου Κατεδάφισης της Κτηματικής Υπηρεσίας Λασιθίου).
- να εξετάσει την παράνομη διάνοιξη των οδών και την αποσάθρωση του εδάφους, τη μη αδειοδότηση διάνοιξης αυτών, τη νόμιμη ή μη κυκλοφορία του οχήματος (γουρούνα) με σκοπό τη συμβολή στην αποκομιδή των απορριμμάτων, καθώς και την τυχόν κυκλοφορία λοιπών οχημάτων στη νήσο (154976/40917/2014 έγγραφο ΣτΠ)
- να ενημερώνει για όλες τις προαναφερόμενες ενέργειες τις αρμόδιες για το νησί Εφορείες Αρχαιοτήτων, με προηγούμενη εξασφάλιση της άδειας του άρθρου 10 του Ν. 3028/2002 (154976/40917/2014 έγγραφο ΣτΠ)
- Επίσης, ο Δήμος Ιεράπετρας είχε κληθεί να δώσει ειδικότερη προσοχή στα θέματα του προβλήτα, στην κατεδάφιση των αυθαιρέτων, στην παράνομη λειτουργία των ΚΥΕ, στους ενδεδειγμένους ελέγχους των επιβαινόντων και την παράνομη διαμονή τους στη νήσο μετά τη δύση του ηλίου, στην έκδοση των Αποφάσεων για θέματα αρμοδιότητας Υπολιμεναρχείου Ιεράπετρας, στην έκδοση του Κανονισμού της νήσου Χρυσής και στη θεσμοθέτηση του διαχειριστικού σχεδίου για τη νήσο, λαμβάνοντας υπόψη ότι την παράτυπη επισκεψιμότητα της νήσου και τις δράσεις αναψυχής καθώς και τη διαμονή σε αυτήν, τη χρήση παράνομων κατασκευών, στην καταστροφή του περιβάλλοντος και εν γένει την άσκηση οποιασδήποτε δραστηριότητας δεν συνάδει με την ισχύουσα νομοθεσία, όπως αυτή είχε αποτυπωθεί στα σχετικά έγγραφα των αρμοδίων υπηρεσιών και στο Πρακτικό Αυτοψίας της Επιτροπής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης (υπ' αρ. 1220/21.09.2012 έγγραφο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης και Πρακτικό Αυτοψίας) (154976/40917/2014 έγγραφο ΣτΠ).

Υπολιμεναρχείο Ιεράπετρας

- Ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε από το Υπολιμεναρχείο Ιεράπετρας να προβεί στην έκδοση των Αποφάσεων που προβλέπονται από την 3342/17/2000/03.04.2000 ΚΥΑ/ΦΕΚ 476 Β' παρ. 6, για θέματα που αφορούν στα μικρά πλοία ή μικρά σκάφη που χρησιμοποιούνται για θαλάσσιες εκδρομές ή θαλάσσια λουτρά (154976/40917/2014 έγγραφο ΣτΠ).

- Επίσης ζήτησε η δραστηριοποίηση των πλοίων και μικρών σκαφών να γίνεται με βάση την υπ' αρ. 3342/17/2000/03.04.2000 ΚΥΑ/ ΦΕΚ 476 Β' όπως ισχύει και όπως είχε ζητήσει το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, με το υπ' αρ. Υ.Ν.Α./Α.Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ./ΔΙ.ΓΑ.ΚΑ.Λ. γ'/ 051541/07/2013, όπου αποσαφήνισε ότι **δεν υφίσταται «άδεια αποβίβασης σε νήσο»** (154976/40917/2014 έγγραφο ΣΤΠ).
- Η Ανεξάρτητη Αρχή επεσήμανε επίσης ότι η κατασκευή του προβλήτα έχει γίνει άνευ αδειάς από την αρμόδια Υπηρεσία, και χωρίς καμία τεχνική μελέτη και θεωρείται ανεπαρκής. Αν και η χωροθέτηση του προβλήτα στην υπήνεμη νότια πλευρά του νησιού είναι η πλέον ενδεδειγμένη, και το μέγεθος του προβλήτα θεωρείται επαρκές, απαιτείται εντούτοις μηχανική αποκατάσταση της υφιστάμενης υποδομής και αισθητική αναβάθμιση της, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 του Ν. 2971/2001 και αφού προηγουμένως εκδοθεί σχετική άδεια, σύμφωνα με το πρακτικό αυτοψίας Νήσου Χρυσής από την Επιτροπή της Γενικής Διεύθυνσης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης και το δελτίο τύπου από τη Διεύθυνση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών (υπ' αρ. 1220/21.09.2012 έγγραφο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης και συνημμένο Πρακτικό Αυτοψίας).

Περαιτέρω, ο Συνήγορος του Πολίτη είχε ζητήσει από τις λοιπές αρμόδιες Υπηρεσίες, τα εξής:

Η αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Περιβάλλοντος κλήθηκε:

- να προβεί σε ενέργειες για την έκδοση του ΠΔ κατόπιν πρότασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από γνώμη της «Επιτροπής Φύση 2000» και του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σε εφαρμογή της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης (ΕΠΜ), η ανάθεση της σύνταξης και η τελική έγκρισή της οποίας πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία (ν. 1650/86, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από το ν. 3937/2011). Το ΠΔ προαπαιτείται για την οριοθέτηση και τον καθορισμό χρήσεων γης και δραστηριοτήτων στη νήσο Χρυσή.
- να εξετάσει επίσης τη δυνατότητα ορισμού Φορέα Διαχείρισης για την περιοχή, όπως έχει ζητηθεί τόσο από το Δήμο Ιεράπετρας, όσο και από την Επιτροπή Αυτοψίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, εφόσον αυτό κρίνεται αναγκαίο, και στη συνέχεια να καταρτιστεί το σχέδιο διαχείρισης της νήσου Χρυσής και τα συνοδευτικά προγράμματα δράσης.

Από το Κλιμάκιο Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος (Κ.Ε.Π.ΠΕ.) Λασιθίου ζητήθηκε:

- να προβεί σε ενέργειες στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων του Ν. 4014/2011 και ειδικότερα με εφαρμογή της διαδικασίας Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης του Ν. 4014/2011 για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων στις περιοχές του Δικτύου Natura και οι αρμόδιες υπηρεσίες, αποδέκτες του εγγράφου, να ενημερώσουν την Ανεξάρτητη Αρχή σχετικά.

Η Κτηματική Υπηρεσία του Δημοσίου (νυν Αυτοτελές Γραφείο Δημόσιας Περιουσίας Λασιθίου)

- να εξετάσει τη διαδικασία κατεδάφισης της βεβαιωμένης μη νόμιμης κατασκευής του προβλήτα ή τυχόν νομιμοποίησής του, κατόπιν μηχανικής αποκατάστασης της υφιστάμενης υποδομής και αισθητικής αναβάθμισής της, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 του Ν. 2971/2001 και μετά την έκδοση της σχετικής αδειάς, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

3.2. Απόψεις και ενέργειες των Δημοσίων Υπηρεσιών – Διαμορφωθείσα Κατάσταση μέχρι το 2015

Οι υπηρεσίες ανταποκρίθηκαν στα έγγραφα της Ανεξάρτητης Αρχής, διατυπώνοντας τις απόψεις τους με έγγραφα αλλά και στη σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 03.12.2015, όπως καταγράφεται παρακάτω (υπ' αρ. 154976/ 32412/2015 και 154976/8675/2016 έγγραφο ΣΤΠ). Συγκεκριμένα:

-Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου (νυν Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού)⁵

- ✓ Στις 10.04.2014 το Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου/ Τμήμα ΔΙ.ΓΑ.ΚΑ.Λ. Γ' ενημέρωσε την Ανεξάρτητη Αρχή ότι το Υπολιμεναρχείο Ιεράπετρας όφειλε να προβεί στην έκδοση των Αποφάσεων που προβλέπονται από την 3342/17/2000/03.04.2000 ΚΥΑ/ ΦΕΚ 476 Β' παρ. 6, για τα πλοία και τα μικρά σκάφη και ότι ισχύει το άρθρο 12 παρ. 5α και β(i) του Ν. 4256/2014 ΦΕΚ 92 Α' / 14.04.2014 για τις εγκαταστάσεις αγκυροβόλησης.
- ✓ Το Υπουργείο ζήτησε επίσης από τη Λιμενική Αρχή Ιεράπετρας να ενημερώσει το Συνήγορο του Πολίτη για τις ενέργειές τους σχετικά με τα διαλαμβανόμενα στο υπ' αρ. 154976/25963/15.05.2014 έγγραφο ΣΤΠ και να μεριμνήσει για την έκδοση σχετικής απόφασης καθορισμού χώρου αγκυροβολίας ή παραβολής Ε/Γ – Τ/Ρ ημερόπλοιων που προσεγγίζουν τη νήσο Χρυσή, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4256/2014 (ΦΕΚ Α' 92), με παράλληλη ανάρτησή της απόφασης στο διαδίκτυο και λήψη ΑΔΑ.
- ✓ Όμως, με το υπ' αρ. 2131.26/26464/2015 έγγραφο της Διεύθυνσης Λιμενικής Αστυνομίας του Υπουργείου ενημερώθηκε η Ανεξάρτητη Αρχή ότι θεωρεί τις ενέργειες της Λιμενικής Αρχής Ιεράπετρας επαρκείς και συνέστησε στη Λιμενική Αρχή τη συνεχή παρακολούθηση του υπόψη θέματος, την ενημέρωση του επιβατικού κοινού και την παροχή κάθε δυνατής συνδρομής στους συναρμόδιους φορείς.

-Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού/ ΚΔ' ΕΠΚΑ⁶

- ✓ Η Εφορεία Αρχαιοτήτων πληροφόρησε την Ανεξάρτητη Αρχή ότι είχε χορηγήσει έγκριση στη Διεύθυνση Δασών Λασιθίου για την εκτέλεση δασοτεχνικών έργων στη νήσο Χρυσή, στο πλαίσιο του Προγράμματος «Unicoast Δράσεις για την προστασία των παράκτιων αμμοθινών με Juniperus στην Κρήτη και το Νότιο Αιγαίο», με την προϋπόθεση της επίβλεψης του έργου εκ μέρους της Εφορείας. Σύμφωνα με το έγγραφο της Εφορείας το έργο δεν υλοποιήθηκε και δεν έτυχαν σχετικής ενημέρωσης.
- ✓ Πραγματοποιήθηκε αυτοψία τον Αύγουστο 2014 από υπάλληλο της Εφορείας Αρχαιοτήτων και διαπιστώθηκε η λειτουργία υγειονομικού καταστήματος και καντίνας χωρίς τις απαιτούμενες άδειες και η κυκλοφορία μισθωμένων τροχοφόρων (γουρούνες) σε όλο το νησί.
- ✓ Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Λασιθίου είχε εκφέρει την άποψη ότι η προστασία της νήσου Χρυσής έχει σχέση με οικονομικά συμφέροντα, νόμιμα και μη, και **πρέπει να επιληφθούν του θέματος οι αρμόδιες αστυνομικές αρχές, να απεμπλακεί η προστασία της νήσου από τα ιδιωτικά και δημοτικά συμφέροντα, να επιτραπεί μόνο η λειτουργία ενός κυλικείου με WC και να υπάρχει φύλαξη και αυστηρός έλεγχος τους θερινούς μήνες.**

⁵ Το υπ' αρ. 3479/513.10/14/21.08.2014 έγγραφο του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου/ Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής/ Κλάδος Αστυνομίας και Τάξης/ Διεύθυνση Γενικής Αστυνόμευσης και Κανονισμών Λιμένων και το υπ' αρ. 3538/513.10/14/28.08.2014 έγγραφο του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου/ Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής/ Κλάδος Αστυνομίας και Τάξης/ Διεύθυνση Γενικής Αστυνόμευσης και Κανονισμών Λιμένων/ Τμήμα Γ' προς τη Λιμενική Αρχή Ιεράπετρας.

⁶ Το υπ' αρ. 02683/ 08.09.2014 έγγραφο του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού/ Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς/ ΚΔ' ΕΠΚΑ.

- Υπουργείο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας⁷

- ✓ Η Διεύθυνση Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος ζήτησε από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης ενέργειες για την προστασία του ευρύτερου δασικού χώρου, τη λήψη μέτρων στην περίπτωση παραβατικών συμπεριφορών και πράξεων, την αποτροπή γενικότερα υποβάθμισης και διατάραξης της οικολογικής και βιολογικής ισορροπίας του φυσικού περιβάλλοντος και της υπάρχουσας φυτοκοινωνικής διαπλάσεως.

- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης⁸

- ✓ Ορίστηκαν ημερομηνίες για την κατεδάφιση των αυθαίρετων κατασκευών στη νήσο Χρυσή από τον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης και ζητήθηκε από τις συναρμόδιες υπηρεσίες να συνδράμουν στην εκτέλεση των αποφάσεων κατεδάφισης και να ενημερώσουν την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης σχετικά με τα ζητούμενα στο υπ' αρ. 154976/25963/15.05.2014 έγγραφο του ΣΤΠ και κυρίως τις ενέργειες που αφορούσαν το σχέδιο διαχείρισης της περιοχής, την τυχόν επικαιροποίηση της ΕΠΜ και τον Κανονισμό Λειτουργίας του Φορέα Διαχείρισης.
- ✓ Η Αποκεντρωμένη ζήτησε από το Κλιμάκιο Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος (Κ.Ε.Π.Π.Ε.) Π.Ε. Λασιθίου να ενεργήσει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, σύμφωνα με το άρθρο 20 του Ν. 4014/2011, όπως συμπληρώθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 55 του Ν. 4042/2012.
- ✓ Εκδόθηκε η με αρ. πρωτ. 2548/ 27.07.2015 Απόφαση για την προστασία και τη σύνταξη Κανονισμού Λειτουργίας της νήσου Χρυσής Δήμου Ιεράπετρας από τον ασκούντα καθήκοντα Γ.Γ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης με Αριθμό Διαδικτυακής Ανάρτησης (ΑΔΑ): 7546ΟΡΙΘ-Ω2Σ.

- Περιφέρεια Κρήτης – Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού/ Τμήμα Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας Π.Ε. Λασιθίου⁹

Η Περιφέρεια Κρήτης εξέφρασε τις εξής απόψεις:

- ⇒ Η επικαιροποίηση της ΕΠΜ από το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας με το Σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος όπως είχε τεθεί στη διαβούλευση από το Δήμο Ιεράπετρας, έπρεπε να αποσταλεί άμεσα στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για να προχωρήσει η έγκρισή της για την ορθή διαχείριση της προστατευόμενης περιοχής.
- ⇒ Ο Φορέας Διαχείρισης που προβλέπεται από την ΕΠΜ, θα πρέπει να έχει ως αποκλειστικό αντικείμενο την διαχείριση της νήσου Χρυσής και η συμμετοχή των εκπροσώπων προερχόμενων από τους φορείς της Ιεράπετρας δεν θα πρέπει να έχει αριθμητική πλειοψηφία στο προβλεπόμενο Διοικητικό Συμβούλιο του Φορέα.
- ⇒ Η διαδικασία αδειοδότησης και η πρόβλεψη βελτίωσης των υφιστάμενων λιμενικών υποδομών θα πρέπει να προχωρήσει άμεσα.
- ⇒ Οι θέσεις αποκομιδής απορριμμάτων, η υπάρχουσα στη θέση Βουγιού Μάτι και η προβλεπόμενη στη θέση Βλυχάδα, δεν είναι αδειοδοτημένες. Η μεταφορά της ήδη υπάρχουσας θα υποβαθμίσει και άλλο σημείο του νησιού, διότι δεν μπορούν να δημιουργηθούν υποδομές, ούτε επιπλέον δρόμοι πρόσβασης.

⁷ Το υπ' αρ. 129860/4844/17.09.2015 έγγραφο του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας

⁸ Το υπ' αρ. 2084/31.07.2014 έγγραφο Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης

⁹ Το υπ' αρ. 91611/ 25.05.2016 έγγραφο της Περιφέρειας Κρήτης

-Δήμος Ιεράπετρας (Η από 07.08.2015 ανάρτηση σε δημόσια διαβούλευση της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης της νήσου Χρυσής)¹⁰

- ✓ Αναρτήθηκε στις 07.08.2015, στην επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου Ιεράπετρας, η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη της νήσου Χρυσής που εκπονήθηκε από το Πανεπιστήμιο Κρήτης – Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης για δημόσια διαβούλευση που έληξε στις 31.08.2015. Έκτοτε εκκρεμούσε η αποστολή της στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
- ✓ Κατεδαφίστηκε το ξύλινο περίπτερο (Μάρτιος 2013) και απομακρύνθηκαν όλα τα υλικά κατεδάφισης (υπ' αρ. 7564/04.062014 έγγραφο του Δήμου Ιεράπετρας/ Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Καθαριότητας).

-Κτηματική Υπηρεσία Λασιθίου¹¹

- ✓ Πραγματοποιήθηκε αυτοψία από υπαλλήλους της Υπηρεσίας και συντάχθηκε η από 21.06.2014 Έκθεση Ελέγχου Πρωτοκόλλου. Στη συνέχεια εκδόθηκε από την Υπηρεσία το υπ' αρ. πρωτ.13/ 08.08.2014 Πρωτόκολλο Κατεδάφισης, άρσης και απομάκρυνσης κτισμάτων, κατασκευών και έργων, σε χώρους αιγιαλού - παραλίας-θάλασσας.
- ✓ Κλήθηκε ο Δήμος Ιεράπετρας και ιδιώτες να προβούν από κοινού ή χωριστά στην κατεδάφιση/ άρση/ απομάκρυνση του προβλήτα επί του θαλάσσιου χώρου με εμβαδόν 99,80 τ.μ. άλλως τα αυθαίρετα θα κατεδαφίζονταν από συνεργείο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης και τα έξοδα θα καταλογίζονταν στο Δήμο Ιεράπετρας (υπ' αρ. 13/ 08.08.2014 έγγραφο Κτηματικής Υπηρεσίας Λασιθίου).

- Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος Ελληνικής Ακτοφυλακής/ Υπολιμεναρχείο Ιεράπετρας¹²

- ✓ Με το υπό υπ' αρ. 1360/20.06.2014 έγγραφο του Τμήματος Λιμενικής Αστυνομίας/ Υπολιμεναρχείου Ιεράπετρας, η Ανεξάρτητη Αρχή ενημερώθηκε σχετικά με τους όρους και προϋποθέσεις δραστηριοποίησης των επιβατηγών τουριστικών ημερόπλοιων στη νήσο Χρυσή σύμφωνα με το άρθρο 12 του Ν. 4256/2014, ο οποίος αντικατέστησε το Ν. 2743/1999 στο μεγαλύτερο μέρος του.
- ✓ Στο ίδιο έγγραφο, σχετικά με την από – επιβίβαση των μεταφερόμενων περιηγητών κατά την προσέγγιση των επιβατηγών τουριστικών ημερόπλοιων καθώς και των επαγγελματικών πλοίων αναψυχής στη Νήσο Χρυσή, θεωρούσε ότι «...επειδή δεν υπάρχει λιμάνι θα μπορούσε να πραγματοποιείται από οποιοδήποτε όρμο, πλην όμως έχει καθιερωθεί να γίνεται από το νότιο μέρος της νήσου και συγκεκριμένα από τη θαλάσσια περιοχή όρμου «Βουγιού Μάτι» λόγω καιρικών συνθηκών αλλά και για λόγους προστασίας των ενάλιων αρχαιοτήτων της νήσου.
- ✓ Επιπροσθέτως, στο ίδιο έγγραφο αναφερόταν ότι «...η Υπηρεσία μας δεν έχει λάβει μέχρι σήμερα καμία επίσημη ενημέρωση από συναρμόδια Υπηρεσία ή Δημοτική Αρχή από όπου να απαγορεύεται αφ' ενός η αγκυροβολία στην ευρύτερη θαλάσσια περιοχή της νήσου Χρυσής, αφ' ετέρου η χρήση από τα καταπλέοντα πλοία – σκάφη της υπάρχουσας στο νησί προβλήτας, ούτε έχει σημανθεί με απαγορευτικές πινακίδες

10 <http://www.ierapetra.gov.gr/dioikitiki-leitourgia/diavoulefsi/katalogos/xrysh-meleth/>

11 Η από 21.06.2014 Έκθεση Ελέγχου Πρωτοκόλλου Κατεδάφισης, άρσης και απομάκρυνσης κτισμάτων, κατασκευών και έργων και το υπ' αρ. 1440/14.08.2014 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών/ Κτηματική Υπηρεσία Λασιθίου

12 Το υπ' αρ. 2209/511.1/2014/17.09.2014 έγγραφο του Αρχηγείου Λιμενικού Σώματος Ελληνικής Ακτοφυλακής/ Λιμεναρχείο Ιεράπετρας/ Τμήμα Λιμενικής Αστυνομίας

κ.λ.π., ενώ οι Πλοίαρχοι – Κυβερνήτες.....μας γνώρισαν ότι θεωρούν ασφαλή την προβλήτα.....»

- ✓ Για το 2015 εκδόθηκε η ζητούμενη από τον Συνήγορο του Πολίτη Απόφαση καθορισμού των θέσεων πλαγιοδετήσεων και παραλαβής των μεταφερόμενων περιηγητών/ επιβατών των επιβατηγών Τουριστικών Ημερόπλοιων που διενεργούν ημερήσιους τοπικούς κυκλικούς περιηγητικούς πλόες από Ιεράπετρα για τη νήσο Χρυσή ή Γαΐδουρονήσι, η οποία αναρτήθηκε στο πρόγραμμα Διαύγεια και έλαβε ΑΔΑ Ω7ΕΝΟΠ-508 (154976/32412/2015 έγγραφο ΣΤΠ).

-Πανεπιστήμιο Κρήτης – Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης¹³

- ✓ Απεστάλη στο Δήμο Ιεράπετρας/ Γραφείο Δημάρχου η Έκθεση Προόδου εργασιών του Ερευνητικού Προγράμματος της νήσου Χρυσής, προκειμένου να κοινοποιηθεί στα μέλη της επιτροπής παρακολούθησης της μελέτης και να ενημερωθούν οι αρμόδιοι φορείς και πολίτες και ζητήθηκε η παρουσίαση της ΕΠΜ νήσου Χρυσής.

3.2.1. Σύσκεψη Κλιμακίου Συνηγόρου του Πολίτη και συναρμόδιων φορέων

Στη σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 03.12.2015 εκφράστηκαν από τους εκπροσώπους των Υπηρεσιών που συμμετείχαν απόψεις και προτάσεις, οι οποίες αποτυπώνουν την κατάσταση στη νήσο, τις αιτίες και τις λύσεις που από την εμπειρία τους θεωρούν ότι θα επιφέρουν λύση στο μείζον πρόβλημα της περιβαλλοντικής αλλοίωσης (υπ' αρ. 154976/ 8675/ 02.03.2016 έγγραφο ΣΤΠ). Συγκεκριμένα διαπιστώθηκε ότι:

1. Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης/ Διεύθυνση ΠΕ.ΧΩ θεωρεί ότι δεν πρέπει να γίνεται οικονομική εκμετάλλευση της Νήσου Χρυσής και οι διαδικασίες για την προστασία και τη διαχείριση της Νήσου πρέπει να επισπευσθούν. Σημαντικό εμπόδιο στην προστασία της Νήσου αποτελεί η συναρμοδιότητα πολλών υπηρεσιών (τουλάχιστον 14 υπηρεσίες γνωμοδοτούν για τη λήψη αποφάσεων).
2. Σημαντικό στάδιο για την προστασία της Νήσου Χρυσής θα αποτελέσει η σύσταση του φορέα διαχείρισης. Η σύσταση του εν λόγω φορέα μπορεί να γίνει κατ' αναλογία με τη σύσταση του φορέα διαχείρισης του Φαραγγιού της Σαμαριάς. Στον φορέα Διαχείρισης θα πρέπει να συμμετέχουν και άλλες υπηρεσίες εκτός από το Δήμο Ιεράπετρας και παράλληλα θα πρέπει να ελέγχεται από τις κεντρικές υπηρεσίες του ΥΠΕΝ, συγκεκριμένα από την Επιτροπή Natura του Υπουργείου, για την ορθολογική διαχείρισή της Νήσου.
3. Η αναγκαιότητα προφύλαξης της σπάνιας χλωρίδας μέσω περίφραξης των προστατευόμενων κέδρων τονίστηκε ως μείζονος σημασίας.
4. Επισημάνθηκε ότι στην ΕΠΜ που έχει συνταχθεί από το Πανεπιστήμιο Κρήτης/ Μουσείο Φυσικής Ιστορίας ενυπάρχουν διαχειριστικές προτάσεις και προτάσεις προστασίας της Νήσου Χρυσής, οι οποίες θα πρέπει να ληφθούν υπόψη από τους συναρμόδιους φορείς. Η ΕΠΜ θα πρέπει άμεσα να προωθηθεί στο ΥΠΕΝ για την έγκριση και την άμεση εφαρμογή της.
5. Η αδειοδότηση καντινών και η τοποθέτηση σκιαδίων και ανάκλιτρων στις παραλίες της Νήσου Χρυσής επιφέρει τεράστια έσοδα στο Δήμο Ιεράπετρας, δεν έχει όμως (για τα έτη 2015 και πριν) την αναγκαία προαπαιτούμενη άδεια από το

13 Το υπ' αρ. πρωτ. ΣΤΠ 52925/22.10.2014 έγγραφο ηλεκτρονικό μήνυμα, με συνημμένα το υπ' αρ. 231/12.09.2014 έγγραφο του Πανεπιστημίου Κρήτης/ Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης και η Έκθεση Προόδου Ερευνητικού Προγράμματος «Επικαιροποίηση Σχεδίου Διαχείρισης Νήσου Χρυσής - ΕΠΜ»

Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού και την Εφορεία Αρχαιοτήτων νομού Λασιθίου.

6. Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης θεωρεί ότι για τη φύλαξη της Νήσου Χρυσής χρειάζονται τουλάχιστον δέκα δασοφύλακες ή δέκα άτομα προσωπικού φύλαξης για να μπορέσει να τηρηθεί η νομοθεσία που διέπει την περιοχή. Όλες οι υπηρεσίες συμφωνούν ότι πρέπει να προβλεφθεί προσωπικό φύλαξης για τη Νήσο. Ήδη έχουν καταγραφεί δεκατρείς παραβάσεις από την Ελληνική Αστυνομία.
7. Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης/ Διεύθυνση ΠΕ.ΧΩ. και ο Δήμος Ιεράπετρας θα πραγματοποιούσαν αυτοψία πριν το πέρας του 2015 για να διαπιστώσουν την κατάσταση που επικρατεί στο νησί μετά την κατεδάφιση των αυθαίρετων κτισμάτων του Δήμου Ιεράπετρας, προκειμένου στη συνέχεια να γίνουν ενέργειες απομάκρυνσης των εναπομεινάντων υλικών κατεδάφισης με το πλοiάριο (λάντζα απορριμμάτων).
8. Εκφράστηκε η πρόθεση του Δήμου Ιεράπετρας να εντάξει στον προϋπολογισμό του 2016 ποσό που θα διατεθεί για τις ανάγκες προστασίας της Νήσου Χρυσής.
9. Πρόθεση του Δήμου Ιεράπετρας ήταν η μεταφορά της θέσης αποκομιδής απορριμμάτων από τη θέση Βουγιού Μάτι στη θέση Βλυχάδα επί της Νήσου, για τη συχνότερη πρόσβαση της λάντζας, η οποία δεν γίνεται με κανονικότητα μέχρι σήμερα λόγω του τουρισμού. Σύμφωνα όμως με το Πανεπιστήμιο Κρήτης/ Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, η μεταφορά της θέσης αποκομιδής δεν είναι αποδεκτή διότι δεν αποτελεί ορθή πρακτική διαχείρισης της Νήσου και θα επιφέρει περισσότερα προβλήματα
10. Ο Δήμος Ιεράπετρας θα υπέβαλλε τεχνική έκθεση σε συνεργασία με ιδιώτη μελετητή, για την κατασκευή ασφαλούς νόμιμου προβλήτα, σε θέση που θα υποδεικνύονταν από τις συναρμόδιες υπηρεσίες. Για την τεχνική έκθεση ο Συνήγορος του Πολίτη δεν έχει λάβει γνώση παρά την παρέλευση ενός και πλέον έτους από τη σχετική σύσκεψη στο Ηράκλειο Κρήτης.

4. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥΣ

Σύμφωνα με συμπληρωματικές αναφορές που κατατέθηκαν από τους αναφερόμενους και άλλους πολίτες και αλλοδαπούς εθελοντές από όλον τον κόσμο που συμμετείχαν σε διεθνές περιβαλλοντικό εθελοντικό πρόγραμμα στην Ιεράπετρα το 2016¹⁴ παρατηρείται αλόγιστη περιβαλλοντική επιβάρυνση από τον ανθρώπινο παράγοντα και συγκεκριμένα:

- Το δημοτικό οίκημα αναψυκτήριο – ταβέρνα κατεδαφίστηκε αλλά υπάρχουν ακόμη τα υλικά από την κατεδάφιση, κάποια σε νέα χρήση, κάποια διάσπαρτα στη Χρυσή και κάποια στους σωρούς καύσης απορριμμάτων. Επίσης κατεδαφίστηκε οικίσκος δίπλα στον υγρότοπο της Αλυκής.
- Στο πυροφυλάκειο κατοικεί ο φερόμενος ιδιοκτήτης της έκτασης επί της οποίας χτίστηκε το πυροφυλάκειο. Έχει κατεδαφιστεί μόνο η τουαλέτα και τα υλικά κατεδάφισης παραμένουν στο χώρο.
- Λειτουργεί αυτοσχέδια ταβέρνα στο ύψωμα ανατολικά της «Χρυσής Ακτής» στα βόρεια του νησιού.
- Στον προβλήτα του νησιού συνεχίζουν οι δραστηριότητες υπαίθριου εμπορίου (ψησταριά με ταμειακή μηχανή, τοποθέτηση ψυγείου, τραπεζοκαθισμάτων και ομπρελών, πώληση κοσμημάτων). Ο υπέρογκος αριθμός επισκεπτών της Νήσου Χρυσής συνωστίζονται στην παραλία δίπλα στο λιμάνι.

¹⁴ Τα υπ' αρ. πρωτ. ΣτΠ 36300/03.10.2016 και 41286/04.11.2016 έγγραφα – αναφορές των πολιτών

- Ο Δήμος Ιεράπετρας αδειοδότησε τη λειτουργία δύο καντινών. Οι ιδιοκτήτες τους, παρά την επιβολή υψηλών προστίμων από την Κτηματική Υπηρεσία και την επανειλημμένη κατεδάφισή των υπερκατασκευών τους, εξακολουθούν να τις ανακατασκευάζουν και να τις λειτουργούν.
- Το νησί διατρέχουν δύο μηχανοκίνητα οχήματα (γουρούνες), τα οποία δημιουργούν χωμάτινο οδικό δίκτυο, υποβαθμίζοντας τον οικότοπο και τις προστατευόμενες αμμοθίνες με τους άρκευθους. Όπου έχουν τοποθετηθεί ξύλινα εμπόδια τα οχήματα κινούνται και ανοίγουν δρόμο δίπλα από αυτά.
- Παρατηρήθηκε αύξηση σκηνών και ημι - μόνιμων παραπηγμάτων. Υπάρχουν επίσης εγκαταλελειμμένα κτίρια υπό κατάρρευση. Η αστυνομία και το δασαρχείο διεξήγαγαν αποσπασματικές επιχειρήσεις και επέβαλαν πρόστιμα. Δεν έχει διατεθεί μόνιμο προσωπικό φύλαξης από το Δασαρχείο με αποτέλεσμα την παράνομη κατασκήνωση, περιβαλλοντική ρύπανση και καταστροφή της χλωρίδας, ανεξέλεγκτη άντληση υδάτων από τα πηγάδια και υφαλμύριση των υπόγειων υδάτων.
- Η ανασκαφή – σωστικές παρεμβάσεις στον μινωικό οικισμό στα βορειοδυτικά της Νήσου κινδυνεύει από τους παραμένοντες στο νησί καθώς είναι αφύλακτη και έχουν διαπιστωθεί συλήσεις στο παρελθόν.
- Στο νησί διατηρούνται μηρυκαστικά ζώα (κατσίκια και πρόβατα).
- Παραμένουν τα στερεά απόβλητα σε διάφορα σημεία του νησιού και ανθρώπινα λύματα στις ρίζες των δέντρων του δάσους. Τα απορρίμματα διασκορπίζονται στις παραλίες του νησιού και στη θάλασσα. Δεν υπάρχουν κάδοι απορριμμάτων και επιπροσθέτως φαίνεται να υιοθετείται η καύση των απορριμμάτων, τα οποία δεν περισυλλέγονται και δεν απομακρύνονται.
- Δεν γίνονται ενέργειες για τα ξενικά είδη που έχουν εισαχθεί στο νησί (μπούζι, αθάνατοι) και εισάγονται νέα είδη όπως φοίνικες.
- Συνεχίζουν να υφίστανται κλωβοί για την εκτροφή πέρδικας.
- Τα υπέρογκα έσοδα από τους επισκέπτες του νησιού δεν είναι ανταποδοτικά για το νησί, ως όφειλαν να είναι, με μοναδικές ενέργειες του Δήμου Ιεράπετρας την εγκατάσταση χημικών τουαλετών και την τυχόν αποκομιδή των απορριμμάτων.
- Το σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος για τη σύσταση του φορέα διαχείρισης έχει αποσταλεί στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

5. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2016¹⁵

-Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού/ Εφορεία Αρχαιοτήτων Λασιθίου (πρώην ΚΔ' ΕΠΚΑ)¹⁶

- ✓ Η Εφορεία Αρχαιοτήτων πληροφόρησε την Ανεξάρτητη Αρχή ότι στο νησί ισχύουν τα διαλαμβανόμενα στα προηγούμενα έγγραφά της.
- ✓ Επιπροσθέτως σε αυτοψία που πραγματοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο 2015 για τον έλεγχο της κατάστασης διατήρησης των αρχαιοτήτων και των μνημείων που υπάρχουν στο νησί και εντός του κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου, διαπιστώθηκε ότι στην περιοχή της Αλυκής, εκτός από το υφιστάμενο κτίσμα, υπάρχουν διάφορες χωρίς

¹⁵ Οι αναφερόμενες κάτωθι υπηρεσίες είχαν ενημερώσει την Ανεξάρτητη Αρχή, όπως είχε ζητηθεί με το υπ' αρ. 154976/8675/02.03.2016 έγγραφο της Ανεξάρτητης Αρχής

¹⁶ Το υπ' αρ. 01036/ 11.04.2016 έγγραφο της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λασιθίου.

εγκρίσεις πρόχειρες και σταθερές κατασκευές που αλλοιώνουν το τοπίο και θα πρέπει απομακρυνθούν για την αποκατάσταση του χώρου

✓ Οι προσωρινές εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης επισκεπτών στις παραλίες «Βουγιού Μάτι» και «Πελεγρίνα» λειτουργούν νόμιμα όσον αφορά στην αρχαιολογική νομοθεσία, οι όροι λειτουργίας ελέγχονται τακτικά από την Εφορεία Αρχαιοτήτων και έχει εκδοθεί σχετική Απόφαση με θετική εισήγηση στο Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων Κρήτης.

- Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος Ελληνικής Ακτοφυλακής/ Λιμεναρχείο Ιεράπετρας¹⁷

- Για το 2016 εκδόθηκε επίσης η προαναφερόμενη Απόφαση καθορισμού των θέσεων πλαγιοδετήσεων και παραλαβής των μεταφερόμενων περιηγητών/ επιβατών των επιβατηγών Τουριστικών Ημερόπλοιων που διενεργούν ημερήσιους τοπικούς κυκλικούς περιηγητικούς πλόες από Ιεράπετρα για τη νήσο Χρυσή ή Γαϊδουρονήσι, με την οποία καθορίστηκαν δύο θέσεις πλαγιοδέτησης στον προβλήτα πρόσδεσης των Επιβατικών Τουριστικών Ημερόπλοιων και μια θέση στον βόρεια προβλήτα πρόσδεσης, χωρίς να καθορίζεται με σαφήνεια ποιοι είναι οι προβλήτες αυτοί. Για τον βόρειο προβλήτα η θέση πλαγιοδέτησης καθορίζεται «...εφόσον τα δραστηριοποιούμενα Ε/Γ – Τ/Ρ πλοία δύναται να προσδέσουν ασφαλώς σύμφωνα με το βύθισμά τους».
- Όλα τα ημερόπλοια, σύμφωνα με την Απόφαση του 2016 θα δραστηριοποιούνται στους προβλήτες μετά από έγγραφη ενημέρωση των δρομολογίων τους στο Λιμεναρχείο Ιεράπετρας, αλλά «*Η εκτέλεση επιπλέον θαλάσσιου ταξιδιού από πλοίο, που έχει ήδη μεταφέρει επιβάτες/ περιηγητές στη Νήσο Χρυσή, επιτρέπεται αρκεί να διατηρείται η κυκλικότητα του θαλάσσιου ταξιδιού απαγορευμένης της παραμονής των επιβατών/ περιηγητών στη Νήσο Χρυσή για παραπάνω χρονικό διάστημα από όσο προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία και σε συνεννόηση του πλοίαρχου του πλοίου με τη Δασική Υπηρεσία*».
- Επιπροσθέτως, στην Απόφαση 2016 προβλέπεται η δυνατότητα χρήσης του προβλήτα Βουγιού Μάτι κατά την κρίση των Πλοίαρχων των Ημερόπλοιων, μετά από έγκριση του Δασαρχείου Λασιθίου – Δασικής Υπηρεσίας για τον αριθμό των επιβατών.

6. **ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΝΕΕΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2016¹⁸ ΚΑΙ 2017**

Σε συνέχεια των προαναφερόμενων καταγγελιών των αναφερόμενων και των ξένων επισκεπτών, των συνημμένων στις καταγγελίες εγγράφων της διοίκησης, καθώς και του υπ' αρ. 154976/8675/02.03.2016 εγγράφου της Ανεξάρτητης Αρχής, ο Συνήγορος του Πολίτη απέστειλε το υπ' αρ. 154976/8113/22.02.2017 έγγραφο προς τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες, με το οποίο επεσήμανε την παράληψη ενημέρωσης της Αρχής από τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες και την μη ανταπόκριση στα ζητούμενα του υπ' αρ. 154976/8675/02.03.2016 εγγράφου της, για την αποστολή σχετικών εγγράφων, προκειμένου να συμπληρωθεί ο φάκελος της υπόθεσης και να ενημερωθεί η Ανεξάρτητη Αρχή για τις απαιτούμενες ενέργειες των Υπηρεσιών (αποστολή περιβαλλοντικής μελέτης στο ΥΠΕΝ, αυτοψία, ενέργειες για τον παράνομο προβλήτα, περιφράξεις προστατευόμενων ειδών, αποκομιδή απορριμμάτων, Απόφαση Λιμεναρχείου Ιεράπετρας για πλοίαρτα για το έτος 2016 κλπ).

Με το ίδιο έγγραφο ζήτησε να ενημερωθεί:

¹⁷ Το υπ' αρ. 2131.1/1066/2016/11.07.2016 έγγραφο του Αρχηγείου Λιμενικού Σώματος Ελληνικής Ακτοφυλακής/ Λιμεναρχείο Ιεράπετρας/ Τμήμα Λιμενικής Αστυνομίας

¹⁸ Για τις κάτωθι αναφερόμενες ενέργειες η Ανεξάρτητη Αρχή έλαβε γνώση μετά τις νέες καταγγελίες και σε συνέχεια του υπ' αρ. 154976/8113/22.02.2017 εγγράφου της προς τις συναρμόδιες υπηρεσίες

- Για τα αναφερόμενα στο υπ' αρ.31/03.02.2017 έγγραφο του Ν.Π.Δ.Δ. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ» Δήμου Ιεράπετρας και συνημμένα, με τα οποία ενημέρωναν τις συναρμόδιες υπηρεσίες και τον Συνήγορο του Πολίτη για πλήθος παραλείψεων στα υπ' αρ. 57/2016, 3113/2016 και 3233/2016 έγγραφα της Διεύθυνσης Δασών Λασιθίου σχετικά με την παραχώρηση χρήσεων στην περιοχή Νήσου Χρυσής προς το Δήμο Ιεράπετρας.
- Για την αποστολή από τη Γενική Διεύθυνση Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων/ Διεύθυνση Δασών Λασιθίου και τις συναρμόδιες για τη Νήσο Χρυσή Υπηρεσίες, όλων των σχετικών εγγράφων που αφορούσαν σε ενέργειες τους εντός του 2016 και 2017 και την ενημέρωση της Αρχής σχετικά με τις απόψεις τους επί του θέματος και για τις άμεσες ενέργειες στις οποίες προετίθοντο να προβούν
- Για το υπ' αρ. 149/31.01.2017 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών/ Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας και Κοινωνικών Περιουσιών/ Περιφερειακή Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας Κρήτης/ Αυτοτελές Γραφείο Λασιθίου, σύμφωνα με το οποίο πρέπει να διορθωθεί το σχέδιο απόφασης ως προς τις διαχειριστικές πράξεις εντός της κοινόχρηστης ζώνης αιγιαλού, σύμφωνα με τις δεσμευτικές διατάξεις του Ν. 2971/2001 για την παραχώρηση του αιγιαλού και την κατασκευή έργων εντός αυτού, καθόσον αυτά δεν επιτρέπονται.
- Για την ενημέρωση της Ανεξάρτητης Αρχής από τον Δήμο Ιεράπετρας και την αρμόδια Διεύθυνση του ΥΠΕΝ για το στάδιο στο οποίο βρίσκεται η αποστολή ή εξέταση της ΕΜΠ για τη Νήσο Χρυσή.
- Επίσης από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Λασιθίου ζητήθηκε ο έλεγχος όλων των ενεργειών των υπηρεσιών σχετικά με την πολλαπλώς προστατευόμενη Νήσο Χρυσή και η συνεργασία της με την Ανεξάρτητη Αρχή για την πρόληψη τυχόν εκπόνησης έργων χωρίς την απαραίτητη προαπαιτούμενη άδεια εκ μέρους της.

Από τις αναφορές των πολιτών και τα έγγραφα που περιήλθαν στον φάκελο της υπόθεσης εντός του 2017, προκύπτουν οι κάτωθι ενέργειες των συναρμόδιων Υπηρεσιών για την Νήσο Χρυσή:

- Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος Ελληνικής Ακτοφυλακής/ Λιμεναρχείο Ιεράπετρας¹⁹

Το Λιμεναρχείο Ιεράπετρας ενημέρωσε την Ανεξάρτητη Αρχή εκ νέου για την Απόφαση 2016 καθορισμού των θέσεων πλαγιοδετήσεων και παραλαβής των μεταφερόμενων περιηγητών/ επιβατών των επιβατηγών Τουριστικών Ημερόπλοιων που διενεργούν ημερήσιους τοπικούς κυκλικούς περιηγητικούς πλόες από Ιεράπετρα για τη νήσο Χρυσή ή Γαΐδουρονήσι.

Για το 2017 απέστειλε το υπ' αρ. 2131.1/ 724/ 2017/ 24.05.2017 έγγραφο, με το οποίο ενημέρωσε τον Συνήγορο του Πολίτη για την υπ' αρ. πρωτ. 2131.1/ 712/ 2017/ 23.05.2017 Απόφαση αρ. 06/2017 Λιμενάρχη Ιεράπετρας για την δραστηριοποίηση των Τ/Γ – Τ/Ρ πλοίων, σύμφωνα με την οποία δίνονται οδηγίες επιβίβασης αποβίβασης στον προβλήτα «Βουγιού Μάτι» των μεταφερόμενων περιηγητών/ επισκεπτών κατά την κρίση των πλοίαρχων.

- Δήμος Ιεράπετρας – Αυτοτελές Τμήμα Δημοτικής Αστυνομίας²⁰

Η Δημοτική Αστυνομία Ιεράπετρας πραγματοποίησε αυτοψία στις 29.07.2016, σε συνεργασία με το Α.Τ. Ιεράπετρας στην Νήσο Χρυσή διαπιστώνοντας τα εξής:

¹⁹ Το υπ' αρ. 2131.1/302/2017/01.03.2017 έγγραφο του Αρχηγείου Λιμενικού Σώματος Ελληνικής Ακτοφυλακής/ Λιμεναρχείο Ιεράπετρας/ Τμήμα Λιμενικής Αστυνομίας

²⁰ Το υπ' αρ. 8577/ 04.08.2016 έγγραφο του Δήμου Ιεράπετρας/ Αυτοτελές Τμήμα Δημοτικής Αστυνομίας

Παραλία Βουγιού Μάτι

- Λειτουργία καταστήματος Υγειονομικού Ενδιαφέροντος «Μαζικής Εστίασης» χωρίς άδεια λειτουργίας, με στέγαστρα και τραπεζοκαθίσματα, συνολικής εκτάσεως 700 τ.μ. ενώ του είχε παραχωρηθεί προς χρήση μετά από δημοπρασία 15 τ.μ. ιδιοκτησίας ***
- Ανάπτυξη ομπρελοκαθισμάτων προς ενοικίαση επί της παραλίας συνολικής εκτάσεως 1500 τ.μ. ενώ του είχαν παραχωρηθεί προς χρήση μετά από δημοπρασία 500 τ.μ. ιδιοκτησίας ***
- Λειτουργία δικτύου ύδρευσης αγνώστου ιδιοκτησίας για την παροχή νερού σε δύο λουτρικές εγκαταστάσεις προς ενοικίαση.
- Γεννήτρια παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος σε λειτουργία για το ανωτέρω κατάστημα ιδιοκτησίας ***
- 4 χημικές τουαλέτες

Παραλία Πελεγκρίνα

- Λειτουργία καταστήματος Υγειονομικού Ενδιαφέροντος χωρίς άδεια λειτουργίας, με στέγαστρα και τραπεζοκαθίσματα, συνολικής εκτάσεως 130 τ.μ. ενώ του είχε παραχωρηθεί προς χρήση μετά από δημοπρασία 15 τ.μ. ιδιοκτησίας ***
- Λειτουργία καταστήματος Υγειονομικού Ενδιαφέροντος «Μαζικής Εστίασης» χωρίς άδεια λειτουργίας, με στέγαστρα και τραπεζοκαθίσματα, συνολικής εκτάσεως 210 τ.μ. τοποθετημένο σε μη ενοικιάσιμο χώρο ιδιοκτησίας ***
- Ανάπτυξη ομπρελοκαθισμάτων προς ενοικίαση επί της παραλίας συνολικής εκτάσεως 3000 τ.μ. ενώ του είχαν παραχωρηθεί προς χρήση μετά από δημοπρασία 1500 τ.μ. ιδιοκτησίας ***
- Λειτουργία δικτύου ύδρευσης αγνώστου ιδιοκτησίας για την παροχή νερού σε τρεις λουτρικές εγκαταστάσεις προς ενοικίαση
- Γεννήτρια παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος σε λειτουργία για το ανωτέρω κατάστημα ιδιοκτησίας ***
- 4 χημικές τουαλέτες

Μεταξύ των δύο παραλιών

- στην περιοχή «καμίνι» εντοπίστηκαν συσσωρευμένα σκουπίδια μέσα σε 300 μαύρες πλαστικές σακούλες με εμφανή ίχνη καύσεως αυτών
- στην παρακείμενη περιοχή 2 τρέιλερ με απορρίμματα σε 50 περίπου σακούλες
- 4 αδέσποτα ζώα συντροφιάς και μεγάλη ποσότητα κτηνιατρικής τροφής
- 14 σκηνές εντός δασικού χώρου
- Δύο ξύλινοι πάγκοι (για υπαίθριο εμπόριο;)

- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης - Διεύθυνση Δασών Λασιθίου²¹

- ✓ Πραγματοποιήθηκε επιχείρηση καθαριότητας με 20 υπαλλήλους Δασοφυλακής, 2 υπαλλήλους Θηροφυλακής Κυνηγετικού Συλλόγου Ιεράπετρας και έναν εθελοντή τον Απρίλιο 2016. Ο όγκος των απορριμμάτων και δομικών υλικών ήταν έτοιμος για αποκομιδή, εφόσον ο Δήμος Ιεράπετρας διασφάλιζε τα απαραίτητα καύσιμα για τις

21 Το υπ' αρ. 849/20.04.2016 έγγραφο Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης - Διεύθυνση Δασών Λασιθίου

απαιτούμενες διαδρομές. Η άμεση ολοκλήρωση της διαδικασίας κρινόταν από την υπηρεσία απαραίτητη για να μην γίνει ανακύκλωση των άχρηστων υλικών από τους δημιουργούς παραπηγμάτων, πριν την έναρξη των επισκέψεων, ώστε να μην προκαλείται το δημόσιο αίσθημα από την αλγεινή εντύπωση και να μην δυσφημείται η χώρα διεθνώς από τα μέσα δικτύωσης, όπως έχει γίνει στο παρελθόν.

- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης – Διεύθυνση Δασών Λασιθίου – Τμήμα Β'²²

Τον φθινόπωρο 2016 το Τμήμα Β' της Διεύθυνσης Δασών Λασιθίου ζήτησε συνάντηση εργασίας με το Δήμο Ιεράπετρας, το Αυτοτελές Γραφείο Δημόσιας Περιουσίας για τη νομιμοποίηση των υφιστάμενων υποδομών, τον τρόπο χρηματοδότησης και υλοποίησής τους, προκειμένου να εφαρμοστεί η ο κανονισμός λειτουργίας 2548 Π.Ε. 10.03.2016 (ΦΕΚ 1655/Β'/2016) και ενημέρωσε την Διεύθυνση Δασών Λασιθίου ότι:

- Υπολείπονταν οι αναγκαίες ενέργειες έκδοσης Πρωτοκόλλου Διοικητικής Αποβολής²³, απόφασης κατεδάφισης κλπ. για τις παράνομες κατασκευές εντός και εκτός αιγιαλού και παραλίας, για τις οποίες υποβλήθηκε το 2903/10.09.2016 Πρωτόκολλο μηνύσεων της Υπηρεσίας.
- Η επισκεψιμότητα στο νησί ανέρχεται στα 1000 – 1200 άτομα κατά πρόδηλο υπολογισμό και έχει γίνει τροποποίηση του κανονισμού για 1500 άτομα ημερησίως.
- Ο όγκος των επισκεπτών δεν δύναται να εξυπηρετηθεί από μια καντίνα 15 τ.μ. όσο δεν λύεται το θέμα της αδειοδότησης και της νομιμότητας όλων των απαραίτητων υποδομών.
- Η πρόταση του Τμήματος Β' της Διεύθυνσης Δασών Λασιθίου ήταν να εγκατασταθεί ξύλινο δασικό οίκημα **115 τ.μ. εντός του αιγιαλού** φιλικό προς το περιβάλλον, όσον αφορά στην κατασκευή, επαπτόμενο της ήδη υπάρχουσας καντίνας 15 τ.μ. [η πρόταση αυτή στην ουσία νομιμοποιεί την ήδη παράνομη κατασκευή που επέτρεψε ο Δήμος Ιεράπετρας να δημιουργηθεί χωρίς την άδεια των συναρμόδιων υπουργών και η οποία επεκτάθηκε ανεξέλεγκτα, όπως περιγράφεται στην αυτοψία της Δημοτικής Αστυνομίας στις 29.07.2016, (βλ. ανωτέρω σελ. 17)] και στη συνέχεια να εκχωρηθεί από την Κτηματική στο Δήμο Ιεράπετρας, προκειμένου να διαμορφωθεί η απολύτως αναγκαία υποδομή, δηλ. καντίνα, βοηθητικός χώρος, γραφείο υπηρεσιών και ιατρείο.
- Έχει δημιουργηθεί [καθ' υπέρβαση των 15 τ.μ. της καντίνας που επέτρεψε ο Δήμος Ιεράπετρας να δημιουργηθεί στο νότιο τμήμα του νησιού χωρίς την άδεια των συναρμόδιων υπουργών] δημοτικό κατάστημα έκτασης **210 τ.μ. εντός της ζώνης αιγιαλού**. Η πρόταση του Τμήματος Β' είναι ίδια με τα προαναφερόμενα για την ανωτέρω καντίνα.
- Διαπιστώθηκε η ύπαρξη 6 μηχανοκίνητων οχημάτων, τα τρία ήδη με αδειοδότηση και έπονταν διαδικασίες κατάσχεσης μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας μεταφοράς σκουπιδιών του Δήμου Ιεράπετρας.
- Επρόκειτο να απομακρυνθούν τα σκυλιά, ενώ το σανό είναι νόμιμο για και παρέχεται από τον Κυνηγετικό Σύλλογο για την εκτροφή θηραμάτων
- Είχαν εντοπιστεί όλα τα παραπήγματα και είχαν ειδοποιηθεί οι παραπηγματούχοι - οι οποίοι χρησιμοποιούσαν το επιχείρημα της μη νομιμότητας των δημοτικών κατασκευών και αρνούσαν να αποχωρήσουν από το νησί - για οικειοθελή αποχώρηση, ενώ υποβάλλονταν μηνύσεις.

²² Τα υπ' αρ. Δ.Υ. 28.09.2016 προς τη Διεύθυνση Δασών Λασιθίου, 3233/ 10.10. 2016 και 3113/ 03.11.2016 έγγραφα προς Αυτοτελές γραφείο δημόσιας περιουσίας Λασιθίου,, Δ.Υ./...12.2016 προς Δήμο Ιεράπετρας και Κτηματική Υπηρεσία.

²³ Σχετικό το υπ' αρ. 8577/04.08.2016 έγγραφο της Δημοτικής Αστυνομίας και λοιπές διαπιστώσεις συναρμόδιων υπηρεσιών

Επίσης, απέστειλε στο Αυτοτελές Γραφείο Δημόσιας Περιουσίας Λασιθίου απόσπασμα ορθοφωτοχάρτη της θέσης «Βουγιού Μάτι», με τη γραμμή αιγιαλού και παραλίας οι οποίες ταυτίζονται, κατόψεις των κατασκευών πέριξ του αναψυκτηρίου και ζήτησε τη μετακίνηση της γραμμής του αιγιαλού στα πραγματικά όρια για να μην εγκλωβίζεται [κατά την άποψη της Υπηρεσίας] το τμήμα του δάσους, για να μην μετακινηθεί η καντίνα, για την ικανοποίηση των πραγματικών αναγκών της επισκεψιμότητας στο νησί, αν και συμπεριέλαβε κατά την υποβολή μηνύσεων και τις αυθαίρετες κατασκευές του δασικού τμήματος της ζώνης παραλίας. Το αίτημα της μερικής τροποποίησης της γραμμής αιγιαλού έγινε «...για την απεμπλοκή των περαιτέρω ενεργειών μας κατ' αρμοδιότητα καθώς και εκτάκτως...[για]...την σύμφωνος γνώμης για την εξαίρεση του ως άνω δασικού τμήματος της ζώνης παραλίας από τη ζώνη αιγιαλού και την ένταξή του στον εν γένει σχεδιασμό που επιχειρεί η Υπηρεσία μας...» «...της οργάνωσης του όλου χώρου σε χώρο υποδοχής αποβίβασης – επιβίβασης, θαλάσσιας και δασικής αναψυχής, στην παραχώρηση πεδίων στο Δήμο και την αδειοδότηση εγκαταστάσεων εγκατάστασης δασικού οικήματος αναψυκτηρίου κλπ....».

Το Δεκέμβριο 2016²⁴ η ίδια υπηρεσία απέστειλε έγγραφο στο Γραφείο Δημάρχου με συνημμένο σχέδιο απόφασης του γ.γ. Α.Δ. Κρήτης προς Δήμο Ιεράπετρας (υπόψη Δημάρχου) και Αυτοτελές Γραφείο Δημόσιας Περιουσίας Ν. Λασιθίου, προκειμένου «...να συμπληρώσετε τυχόν προτάσεις σας και να μας αποστείλετε και εγγράφως τη σύμφωνη γνώμη σας...».

Τον Φεβρουάριο 2017²⁵ απέστειλε έγγραφο στο Δήμο Ιεράπετρας, μετά από σύσκεψη που είχε προηγηθεί μεταξύ τους, ζητώντας την άμεση γνώμη του Δήμου για να «...κάνει κατ' αρχήν αποδεκτή ή μη τη πρόταση για την αποδοχή της παραχώρησης δημοτικών χρήσεων για τη λειτουργία υποδομών εξυπηρέτησης επισκεπτών σύμφωνα με το πνεύμα του υποβληθέντος σχεδίου και ανεξάρτητα από τις τεχνικές λεπτομέρειες οι οποίες θα επιλυθούν «εν πλω».....ανεξάρτητα από τις οιοσδήποτε ενστάσεις όπως αυτές εκφράζονται από τρίτους φορείς...και οι οποίες θα αντιμετωπιστούν και θα ληφθούν υπόψη κατά την οριστικοποίηση του σχεδίου».

Στο ίδιο έγγραφο αναφέρονται παράλληλα οι δυσμενείς επιπτώσεις για την βλάστηση του νησιού, από τις δραστηριότητες των 1200 ημερησίως επισκεπτών, την ξηρασία και τις φυτοπαθολογικές προσβολές, κυρίως στην περιοχή της αμμοθίνας μεταξύ των θέσεων Βουγιού Μάτι – Πελεγκρίνας και «...υπάρχει η σκέψη να μετακινηθούν όλες οι δραστηριότητες και οι προβλέψεις του σχεδίου παραλλήλως προς τα δυτικά όρια της αμμοθίνας και εκτός αυτής επί της γραμμής παραλίας Βουγιού – βραχώδες μονοπάτι – Πελεγκρίνα. Ο διαβητισμός εντός της αμμοθίνας θα πρέπει να απαγορευτεί και τα διανοιγμένα μονοπάτια να κλείσουν».

Επιπροσθέτως, αποσαφηνίζεται ότι η Διεύθυνση Δασών Λασιθίου/ Τμήμα Β' βασίζει το σχέδιο απόφασης Γ.Γ.Α.Δ. Κρήτης αποκλειστικά στις σπεύδουσες και κατά πρώτο λόγο αρμοδιότητες της και στις προβλέψεις της δασικής νομοθεσίας, θα επέμβουν παρουσία αστυνομικής δύναμης για τα αυθαίρετα την άνοιξη 2017 με την δρομολόγηση των πλοίων, θα χρειαστούν βοηθητικό προσωπικό της υπηρεσίας καθαριότητας του Δήμου Ιεράπετρας, «...καταγγέλλεται ως παράνομη η μεταφορά και παραμονή τουριστών, η προσάραξη, η χρήση της προβλήτας και θα πρέπει...να το αντιμετωπίσετε [ως Δήμος] με τη Λιμενική Υπηρεσία και τους ιδιοκτήτες των πλοίων καθώςσον εγείρεται κίνδυνος απαγόρευσης επισκεψιμότητας, ακύρωσης πλόων...δεδομένου ότι από πλευράς δασικού νόμου τίθεται μόνο θέμα ρύθμισης και όχι απαγόρευσης χρήσεων».

Τέλος, η Διεύθυνση Δασών Λασιθίου/ Τμήμα Β' αποποιείται την άμεση αρμοδιότητα της σχετικά με τα απορρίμματα και την αποκομιδή των σκουπιδιών το 2016, θεωρώντας ότι «...πάντως είναι συναρμόδια για τη λήψη μέτρων κατά ρυπάνσεων του δασικού περιβάλλοντος, φαινόμενα που αντιμετωπίζονται και με το Σχέδιο της Απόφασης

²⁴ Το υπ' αρ. 57/13.12.2016 έγγραφο της Διεύθυνσης Δασών Λασιθίου/ Τμήμα Β'

²⁵ Το υπ' αρ. 481/15.02.2017 έγγραφο της Διεύθυνσης Δασών Λασιθίου/ Τμήμα Β'

Παραχώρησης δημοτικών χρήσεων» και θεωρεί ότι, οι δραστηριότητες που προβλέπονται στο σχέδιο είναι «...περιορισμένες.....αδειοδοτούνται σύμφωνα με τις τεχνικές μελέτες από τη δασική υπηρεσία, δύναται δε επικουρικά να ζητηθεί και η περιβαλλοντική απαλλαγή ή αδειοδότηση κατά περίπτωση σύμφωνα με το νόμο. 5. Ο Συνήγορος του Πολίτη ήδη έχει δώσει οδηγίες για την επίλυση των θεμάτων αυτών που περιλαμβάνονται στο σχέδιο».

- Υπουργείο Οικονομικών – Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας – Περιφερειακή Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας Κρήτης/ Αυτοτελές Γραφείο Λασιθίου²⁶

- ✓ Σε απάντηση του αιτήματος της Διεύθυνσης Δασών Λασιθίου/ Τμήμα Β', το Αυτοτελές Γραφείο Λασιθίου απάντησε ότι για την παραχώρηση της απλής χρήσης έχει ισχύ το άρθρο 13 του Ν. 2971/2001 καθώς και οι κοινές Υπουργικές Αποφάσεις περί παραχώρησης στους ΟΤΑ Α' βαθμού, εφόσον αυτές εκδίδονται, στις οποίες καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και όλες οι αναγκαίες λεπτομέρειες για τις παραχωρήσεις αυτές.
- ✓ Για την κατασκευή των έργων εντός της ζώνης του αιγιαλού, εφόσον αυτά προβλέπονται, έχουν ισχύ τα άρθρα 12 και 14 του Ν. 2971/2001.
- ✓ Προέτρεψε «...να διορθωθεί το σχέδιο απόφασης, ως προς τις διαχειριστικές πράξεις εντός της κοινόχρηστης ζώνης αιγιαλού, λαμβάνοντας υπόψη τις δεσμευτικές διατάξεις του Ν. 2971/2001, για την παραχώρηση της απλής χρήσης του αιγιαλού καθώς και για την κατασκευή έργων εντός αυτού...καθόσον αυτά δεν επιτρέπονται». Τα έργα εξειδικεύονται σε «(ξύλινα σκίαστρα με μεταλλικά μέρη και ξύλινα δάπεδα, ξύλινες πινακίδες, αποθηκευτικοί χώροι πλησίον των καντινών, αύλειοι χώροι αναμονής επισκεπτών κλπ)»
- ✓ Στις 06.10.2016 η υπηρεσία διενήργησε αυτοψία στις παραλίες Βουγιού Μάτι και Πελεγκρίνα, κατά την οποία διαπιστώθηκε ότι εντός της ζώνης του διοικητικά καθορισμένου αιγιαλού, είχε γίνει αυθαίρετη χρήση, κατά παράβαση του Ν. 2971/2001 (ΦΕΚ 285/Α'/2001) «περί αιγιαλού, παραλίας και άλλες διατάξεις» καθώς και της αριθμ. ΔΔΠ 0005159/ 586 Β' ΕΞ 2015 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ 578/ Β'/ 09.04.2015) «περί απευθείας παραχώρησης με αντάλλαγμα του δικαιώματος απλής χρήσης αιγιαλού...».
- ✓ Εκδόθηκε Πρωτόκολλο Διοικητικής Αποβολής (28.04.2017), για παράνομες ενέργειες *** στη Νήσο Χρυσή. Συγκεκριμένα, η εν θέματι προαναφερόμενη κατέλαβε αυθαίρετα χώρο αιγιαλού 603,64 τ.μ. και στις δύο παραλίες (δημιουργία κατασκευών για ΚΥΕ) με αποτέλεσμα «την αλλοίωση του χώρου του αιγιαλού και να αναιρεθεί η κοινή χρήση του αιγιαλού και ο χώρος να ιδιοποιηθεί από την ***, με απώτερο σκοπό την απόκτηση δικαιωμάτων νομής και κατοχής σε κοινόχρηστο χώρο».
- ✓ Εκδόθηκε Πρωτόκολλο Αποζημίωσης Αυθαίρετης Χρήσης και Κατεδάφισης (02.05.2017), με το οποίο καθορίστηκε ποσό εβδομήντα οκτώ χιλιάδων δεκαέξι ευρώ και ογδόντα έξι λεπτών (78.016,86 ευρώ) για αυθαίρετη χρήση κοινόχρηστου χώρου αιγιαλού για το έτος 2016, όπως αναφέρεται στο Πρωτόκολλο Διοικητικής Αποβολής και αυθαίρετη χρήση ομπρελοκαθισμάτων στις παραλίες Βουγιού Μάτι και Πελεγκρίνα έκτασης 2.500,00 τ.μ.
- ✓ Εκδόθηκε Πρωτόκολλο Άρσης και Απομάκρυνσης Κτισμάτων Κατασκευών και Έργων , σε Χώρους Αιγιαλού – Παραλίας – Θάλασσας (03.05.2017). Συγκεκριμένα, *** καλείται «να προβεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2971/2001, εντός τριάντα (30)

²⁶ Το υπ' αρ. 149/ 31.01.2017 έγγραφο της Περιφερειακής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας Κρήτης/ Αυτοτελές Γραφείο Λασιθίου, σε απάντηση του υπ' αρ. 57/13.12.2016 εγγράφου Διεύθυνσης Δασών Λασιθίου/ Τμήμα Β', τα υπ' αρ. 04/28.04.2017 Πρωτόκολλο Διοικητικής Αποβολής, 52/02.05.2017 Πρωτόκολλο Καθορισμού Αποζημίωσης Αυθαίρετης Χρήσης και 02/ 03.05.2017 Πρωτόκολλο Κατεδάφισης, Άρσης και Απομάκρυνσης Κτισμάτων Κατασκευών και Έργων, σε Χώρους Αιγιαλού – Παραλίας – Θάλασσας (συνοδευόμενα από τις σχετικές Εκθέσεις Ελέγχου που πραγματοποιήθηκαν τον Οκτώβριο 2016) και το υπ' αρ. 1012/ 05.05.2017 έγγραφο προς τον Συνήγορο του Πολίτη.

ημερών από την κοινοποίηση του παρόντος, στην κατεδάφιση/ άρση απομάκρυνση των αυθαίρετων κατασκευών που έγιναν εντός της κοινόχρηστης ζώνης του αιγιαλού, στις παραλίες Βουγιού Μάτι και Πελεγράνα της νήσου Χρυσής του δήμου Ιεράπετρας... έκτασης 603.64 τ.μ.»

- ✓ Σε απάντηση στο υπ' αρ. 154976/8113/2017/22.02.2017 εγγράφου της Ανεξάρτητης Αρχής, ο ΣτΠ ενημερώθηκε²⁷ ότι το υπ' αρ. 13/08.08.2014 Πρωτόκολλο Κατεδάφισης του προβλήτα, είχε αποσταλεί το 2015²⁸ προς τον Γ.Γ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης και την Ειδική Υπηρεσία Επιθεώρησης και Κατεδάφισης, ως καθ' ύλην αρμόδιους για την εκτέλεση του.
- ✓ Όλα τα σχετικά με τα προαναφερόμενα έγγραφα έχουν αποσταλεί στο Πταισματοδικείο Ηρακλείου²⁹ και το Αστυνομικό Τμήμα Ιεράπετρας³⁰.

- Ν.Π.Δ.Δ. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ» Δήμου Ιεράπετρας³¹

Το νομικό πρόσωπο «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ» του Δήμου Ιεράπετρας απέστειλε έγγραφο σχετικά με το σχέδιο απόφασης Γ. Γ. Α. Δ. Κρήτης της Διεύθυνσης Δασών Λασιθίου/ Τμήμα Β', ζητώντας έλεγχο της νομιμότητας σχετικά με την ευρωπαϊκή νομοθεσία για εκσκαφές και κατασκευαστικά έργα εν γένει στη Νήσο Χρυσή και ειδικότερα εντός της ζώνης του αιγιαλού και σε προστατευόμενη περιοχή και, παράλληλα, χωρίς την προηγούμενη κατάθεση περιβαλλοντικών μελετών, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προστασία του νησιού ως αρχαιολογικός χώρος, ως περιοχή κοινοτικής προστασίας, τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, χωρίς να κατεδαφίζονται οι αυθαίρετες κατασκευές, με παράνομη αποβίβαση και διαμονή των επισκεπτών στο νησί και τέλος, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη που έχει εκπονηθεί από το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας.

-Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης - Γενική Δ/ση Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων - Διεύθυνση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών³²

- ✓ Η Υπηρεσία ενημέρωσε την ανωτέρω Διεύθυνση Δασών Λασιθίου και το Ν.Π.Δ.Δ. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΔΗΜΟΥ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ»³³ ότι, «...σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 53 του Ν. 4042/2012 «Ποινική Προστασία του περιβάλλοντος κλπ» η

²⁷ Το υπ' αρ. 1012/ 05.05.2017 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών – Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας – Περιφερειακή Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας Κρήτης/ Αυτοτελές Γραφείο Λασιθίου προς τον ΣτΠ

²⁸ Το υπ' αρ. ΠΔΗΡΑ/ 1436/ ΑΓΛΑΣ 256/ ΠΕ 2014/ 02.02.2015 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών – Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας – Περιφερειακή Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας Κρήτης/ Αυτοτελές Γραφείο Λασιθίου προς τον Γ.Γ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης και την Ειδική Υπηρεσία Επιθεώρησης και Κατεδάφισης

²⁹ Το υπ' αρ. 7642/ 08.12.2016 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών – Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας – Περιφερειακή Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας Κρήτης/ Αυτοτελές Γραφείο Λασιθίου προς το Πταισματοδικείο Ηρακλείου (σε εκτέλεση της Α16/ 567/ 10.10.2016 Παραγγελίας Εισαγγελέα Πρωτοδικών Λασιθίου)

³⁰ Το υπ' αρ. 272/ 05.05.2017 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών – Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας – Περιφερειακή Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας Κρήτης/ Αυτοτελές Γραφείο Λασιθίου προς το Αστυνομικό Τμήμα Ιεράπετρας (σε εκτέλεση της Α16/ 841/ 28.12.2016 Παραγγελίας Εισαγγελέα Πρωτοδικών Λασιθίου)

³¹ Το υπ' αρ. 31/03.02.2017 έγγραφο του Ν.Π.Δ.Δ. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ» Δήμου Ιεράπετρας προς τις υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, την ΕΦΑ Λασιθίου, Κτηματική Υπηρεσία Λασιθίου και ΣτΠ

³² Το υπ' αρ. 450/ 03.03.2017 έγγραφο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης/ Γενική Δ/ση Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων/ Διεύθυνση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών και το συνημμένο αυτού υπ' αρ. 336/ 02.03.2017 έγγραφο της ίδιας υπηρεσίας

³³ Το υπ' αρ. 31/ 03.02.2017 έγγραφο του Ν.Π.Δ.Δ. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΔΗΜΟΥ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ» με το οποίο είχε τεθεί ερώτημα σχετικά με το σχέδιο απόφασης για τη νήσο Χρυσή που είχε συντάξει η Διεύθυνση Δασών Λασιθίου και καλούνταν να υπογράψει ο Γενικός Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης

αρμοδιότητα για την υπογραφή Προγραμματικών Συμβάσεων με τους φορείς του αρθ. 100 Ν. 3852/2010 για τη μελέτη, κατασκευή και εκτέλεση έργων σε προστατευόμενες περιοχές, **η αρμοδιότητα ανήκει στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας**.....είναι απαραίτητο για την εκτέλεση οποιουδήποτε έργου πάνω στο νησί να έχουν εξασφαλιστεί προηγουμένως οι απαραίτητες άδειες από τις αρμόδιες υπηρεσίες». Παράλληλα απέστειλε τα σχετικά έγγραφα στην Ανεξάρτητη Αρχή και ενημέρωσε ότι δεν έχουν εκδοθεί άλλα σχετικά έγγραφα.

-Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος Δόμησης Ενέργειας και Μεταλλείων – Επιθεώρηση Νοτίου Ελλάδος – Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος³⁴

- Δεν έχει διενεργηθεί από το Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος του Σώματος Επιθεωρητών Περιβάλλοντος Δόμησης Ενέργειας και Μεταλλείων (εφεξής ΣΕΠΔΕΜ) αυτοψία που να αφορά στη Νήσο Χρυσή εντός των ετών 2016 και 2017.
- Η υπηρεσία έχει διενεργήσει αυτοψία στις 05.08.2009 και στη συνέχεια εκδόθηκε η α.π. 1151/28.03.2011 Πράξη Βεβαίωσης Παράβασης και η α.π. 1151/28.03.2011 Εισήγηση προς τον Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Λασιθίου **για την επιβολή προστίμου ύψους 3.300 ευρώ.**

-ΥΠΕΝ – Τμήμα Βιοποικιλότητας και Προστατευόμενων Περιοχών - Διεύθυνση Εδάφους και Διαχείρισης Αποβλήτων/ Γενική Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Πολιτικής³⁵

Σύμφωνα με το Τμήμα Βιοποικιλότητας και Προστατευόμενων Περιοχών του ΥΠΕΝ:

- **έργα και δραστηριότητες στην περιοχή της Νήσου Χρυσής υπόκεινται σε διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης με την υποβολή και αξιολόγηση «Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης» στην οποία εξετάζονται και αξιολογούνται οι επιπτώσεις σε προστατευτέα αντικείμενα των οδηγιών 93/43 και 2009/147 της ΕΕ και οι επιπτώσεις στην βιοποικιλότητα της ευρύτερης περιοχής.**
- **Για το αν απαιτείται άδεια και τι είδους άδεια για τις προτεινόμενες κατασκευές αρμόδια είναι η ΔΙΠΕΧΩ της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης**
- **Η έγκριση κάθε είδους έργων και δραστηριοτήτων στην περιοχή θα πρέπει να γίνεται με τη ρητή επιφύλαξη των επικείμενων πράξεων χαρακτηρισμού και επιτρεπόμενων χρήσεων για τις περιοχές natura 2000.**
- **Ο χαρακτηρισμός των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 γίνεται με την έκδοση ΠΔ σε εφαρμογή Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης**

Με νέο έγγραφο προς τον Συνήγορο του Πολίτη³⁶ επιβεβαιώνεται η παραλαβή της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης της Νήσου Χρυσής³⁷ που εκπόνησε το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης για λογαριασμό του Δήμου Ιεράπετρας (αρ. πρωτ. ΔΠΒΕΔΑ33202/1035/01.07.2016), επαναλαμβάνοντας ότι:

- **Η έγκριση κάθε είδους έργων και δραστηριοτήτων στην περιοχή θα πρέπει να γίνεται με τη ρητή επιφύλαξη των επικείμενων πράξεων χαρακτηρισμού και επιτρεπόμενων χρήσεων για τις περιοχές Natura 2000**

³⁴ Το υπ' αρ. 378/ 08.03.2017 έγγραφο του Τμήματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος του ΥΠΕΝ

³⁵ Το υπ' αρ. 9456/301/09.03.2017 έγγραφο του Τμήματος Βιοποικιλότητας και Προστατευόμενων περιοχών/ Διεύθυνση Εδάφους και Διαχείρισης Αποβλήτων/ Γενική Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Πολιτικής ΥΠΕΝ

³⁶ Το υπ' αρ. 10800/335/27.03.2017 έγγραφο ΥΠΕΝ – Τμήμα Βιοποικιλότητας και Προστατευόμενων Περιοχών - Διεύθυνση Εδάφους και Διαχείρισης Αποβλήτων/ Γενική Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Πολιτικής προς τον Συνήγορο του Πολίτη

³⁷ Η μελέτη πήρε τον υπ' αρ. πρωτ. ΔΠΒΕΔΑ 33202/1035/01.07.2016

- **Μέχρι την έκδοση Προεδρικού διατάγματος σε εφαρμογή της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης κρίνεται σκόπιμο να λαμβάνονται υπόψη οι κατευθύνσεις της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης καθώς και τα πλέον επίκαιρα διαθέσιμα και τεκμηριωμένα στοιχεία για την περιοχή, όπως αυτά προκύπτουν από φορείς, πανεπιστήμια και περιβαλλοντικές οργανώσεις που εκπονούν προγράμματα στην περιοχή.**

- ΥΠΕΔΑ – Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας – Γενική Περιφερειακή Αστυνομική Διεύθυνση Κρήτης – Διεύθυνση Αστυνομίας Λασιθίου – Αστυνομικό Τμήμα Ιεράπετρας³⁸

1. Παράνομα Καταστήματα Υγειονομικού Ενδιαφέροντος

- Κατά τα έτη 2016 – 2017 κατά τη διάρκεια κυρίως της θερινής περιόδου πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι στα παράνομα ΚΥΕ που λειτουργούν στις παραλίες Βουγιού Μάτι και Πελεγρίνα, ιδιοκτησίας *** και διαπιστώθηκε ότι στερούνταν άδεια λειτουργίας, απασχολούσαν υπαλλήλους χωρίς πιστοποιητικό υγείας, είχαν προβεί σε παραβίαση της σφράγισης της υπ' αρ. 12576/ 30.10.2015 έκθεσης σφράγισης του Τμήματος Δημοτικής Αστυνομίας Ιεράπετρας. Εις βάρος *** σχηματίστηκε δικογραφία και υποβλήθηκε στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Λασιθίου για παράβαση των υγειονομικών διατάξεων Υ1γ/Γ.Π./οικ.96967 και του άρθρου 178 Π.Κ. «Παραβίαση σφραγίδων που έθεσε η Αρχή».
- Ο Δήμος Ιεράπετρας ενημερώθηκε για τη παράνομη λειτουργία των ΚΥΕ με το υπ' αρ. 1020/9612/6 – β'/01.08.2016 έγγραφο Α.Τ. Ιεράπετρας για τις δικές του περαιτέρω ενέργειες όσον αφορά στην εκ νέου σφράγιση των ΚΥΕ.
- Τα ΚΥΕ σφραγίστηκαν από το Τμήμα Δημοτικής Αστυνομίας, με τη συνδρομή του Α.Τ. Ιεράπετρας **στις 09.09.2016** κατόπιν σχετικών αποφάσεων του Δήμου Ιεράπετρας.
- Ο έλεγχος στα ΚΥΕ επαναλήφθηκε στις 23.09.2016 με μικτό κλιμάκιο από τις δύο προαναφερόμενες υπηρεσίες και τη ΔΟΥ Αγίου Νικολάου, προκειμένου να επιβληθούν διοικητικές κυρώσεις της 48ωρης αναστολής λειτουργίας του συνόλου της επιχειρηματικής δραστηριότητας *** (υπ' αρ. 4/19.09.2016 εντολή ΔΟΥ για φορολογικές παραβάσεις). **Παρά τη σφράγιση στις 09.09.2016 τα ΚΥΕ λειτουργούσαν κανονικά κατά παράβαση της επιβληθείσας σφράγισης μέχρι τουλάχιστον στις 18.09.2016.** Επιβλήθηκε εκ νέου σφράγιση στις 23.09.2016, η οποία τηρούνταν τουλάχιστον μέχρι τη διενέργεια ελέγχου από μικτό κλιμάκιο στις 06.10.2016.

2.Υποβάθμιση περιβάλλοντος – ρύπανση – κατασκευές

Στη Νήσο Χρυσή τους θερινούς μήνες 2016 **λειτουργήσαν δύο χώροι ανεξέλεγκτης διάθεσης και καύσης απορριμμάτων**. Πραγματοποιήθηκαν δύο αυτοψίες από το Α.Τ. Ιεράπετρας, σχηματίστηκε δικογραφία κατά αγνώστων και ενημερώθηκαν σχετικά ο Δήμος Ιεράπετρας, η Διεύθυνση Δασών Λασιθίου, η Κτηματική Υπηρεσία Λασιθίου και η Π.Υ. Ιεράπετρας³⁹.

Επίσης, ζητήθηκε από το Τμήμα Δόμησης Δήμου Ιεράπετρας της Διεύθυνση Δασών Λασιθίου και την Κτηματική Υπηρεσία Λασιθίου η διενέργεια αυτοψίας για τον έλεγχο των αυθαίρετων κατασκευών και η Εισαγγελία Πρωτοδικών Λασιθίου διέταξε τη διενέργεια Προκαταρκτικής Εξέτασης⁴⁰.

³⁹ Το υπ' αρ. 4905/2/1-β'/08.08.2016 έγγραφο Α.Τ. Ιεράπετρας προς τις συναρμόδιες υπηρεσίες

⁴⁰ Το υπ' αρ. 1018/3/612/08.09.2016 έγγραφο Α.Τ. Ιεράπετρας προς τις συναρμόδιες υπηρεσίες και η υπ' αρ. Α16/841 Εισαγγελική Παραγγελία.

Τέλος, στο νησί κατελήφθησαν οι οδηγοί τριών τετράτροχων (γουρούνων) κατά παράβαση του άρθρου 32/27.07.2015 Απόφασης Γ.Γ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης.

- Δήμος Ιεράπετρας/ Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Καθαριότητας⁴¹

Ο Δήμος έχει αποστείλει (με το υπ' αρ. 6251/23.06.2016 έγγραφο) την Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Νήσου Χρυσής και σχέδιο Π. Δ/τος για τη σύσταση Φορέα Διαχείρισης στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Πολιτικής.

Η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Καθαριότητας του Δήμου Ιεράπετρας εμμένει για τη λήψη απόφασης από το Δημοτικό Συμβούλιο Ιεράπετρας, σχετικής με την παραχώρηση χώρων απλών χρήσεων στη Νήσο Χρυσή, σύμφωνα με την πρόταση της Διεύθυνσης Δασών Λασιθίου, παρά την σχετική νομοθεσία και τα προαναφερόμενα έγγραφα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης και του Υπουργείου Ενέργειας και Περιβάλλοντος για αρμοδιότητα του ΥΠΕΝ.

- Διεύθυνση Υδάτων/ Τμήμα Παρακολούθησης και Προστασίας των Υδατικών Πόρων της Γενικής Διεύθυνσης Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης⁴²

Το Τμήμα Παρακολούθησης και Προστασίας των Υδατικών Πόρων ενημέρωσε την Ανεξάρτητη Αρχή ότι η υπηρεσία έχει αρμοδιότητα για τη νήσο Χρυσή μόνο όσον αφορά στη παρακολούθηση της ποιότητας των υδάτων κολύμβησης και την έκδοση αδειών χρήσης νερού. Με βάση τα στοιχεία που διαθέτουν δεν έχει εκδοθεί κανενός είδους άδεια χρήσης νερού στην περιοχή της Νήσου Χρυσής.

7. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Η υπόθεση εκκρεμεί στον Συνήγορο του Πολίτη από το 2012 ενώ τα ζητήματα της συνεχιζόμενης σοβαρής περιβαλλοντικής υποβάθμισης στη Νήσο Χρυσή διογκώνονται την τελευταία πενταετία. Η πολλαπλή νομοθετική προστασία της Νήσου δεν φαίνεται να έχει τα αναμενόμενα αποτελέσματα καθώς η καθυστέρηση των διοικητικών διαδικασιών, η εμπλοκή πλήθους υπηρεσιών αλλά και τα οικονομικά συμφέροντα δυσχεραίνουν την ευελιξία των διαδικασιών και την εξεύρεση κοινά αποδεκτής και υλοποιήσιμης λύσης.

Το περιβαλλοντικό πρόβλημα της Νήσου Χρυσής συνάγεται ότι επί του παρόντος δεν επιλύεται. Ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι παρά τις αποσπασματικές ενέργειες συναρμόδιων Υπηρεσιών για την ορθή διαχείριση της Νήσου, διαπιστώνεται παράληψη οφειλόμενων ενεργειών τους. Κυρίως υπήρξε υπέρμετρη καθυστέρηση εκ μέρους του Δήμου Ιεράπετρας και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, οι οποίοι όφειλαν, όπως και οι λοιπές συναρμόδιες υπηρεσίες, να προβούν σε συγκεκριμένες ενέργειες στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους για την παράτυπη επισκεψιμότητα της Νήσου και τις δράσεις αναψυχής καθώς και τη διαμονή σε αυτήν, τη χρήση παράνομων κατασκευών, τη χρήση επικίνδυνων κατασκευών, την υποβάθμιση του περιβάλλοντος και εν γένει την άσκηση οποιασδήποτε δραστηριότητας οι οποίες δεν συνάδουν με την ισχύουσα νομοθεσία, όπως αυτή είχε αποτυπωθεί στα σχετικά έγγραφα των υπηρεσιών και του Συνηγόρου του Πολίτη.

Ο Συνήγορος του Πολίτη αναμένει ενέργειες εκ μέρους όλων των υπηρεσιών για την απεμπλοκή της Νήσου Χρυσής από τα οικονομικά συμφέροντα, νόμιμα ή μη, για την προστασία της Νήσου Χρυσής με σθεναρή και εντατική επίβλεψη, έλεγχο και επιβολή

⁴¹ Το υπ' αρ. 2027/21.03.2017 έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Καθαριότητας του Δήμου Ιεράπετρας προς τον Συνήγορο του Πολίτη

⁴² Το υπ' αρ. 484/29.03.2017 έγγραφο της Διεύθυνσης Υδάτων/ Τμήμα Παρακολούθησης και Προστασίας των Υδατικών Πόρων της Γενικής Διεύθυνσης Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης προς τον Συνήγορο του Πολίτη

κυρώσεων κατά τους θερινούς μήνες, στο πλαίσιο της πρόληψης και της εκ των προτέρων αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Από όσα εκτέθηκαν ανωτέρω, ανακύπτουν τα εξής κρίσιμα ζητήματα, τα οποία η Αρχή κρίνει ότι χρήζουν άμεσης επίλυσης:

I. ΕΙΔΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

- A. Διαπίστωση μεγάλης καθυστέρησης αφενός αποστολής της επικαιροποιημένης Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης για την περιοχή Natura από το Δήμο Ιεράπετρας στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, αφετέρου, έγκρισης της επικαιροποιημένης Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας⁴³. Επιβάλλεται και αναμένεται η έγκριση της ΕΠΜ από το ΥΠΕΝ. Η ΕΠΜ προβλέπει την οριοθέτηση και τον καθορισμό χρήσεων γης και δραστηριοτήτων, τη δημιουργία Φορέα Διαχείρισης, με συμμετοχή και άλλων εκτός του Δήμου Ιεράπετρας υπηρεσιών, συλλόγων, ΜΚΟ κλπ. και με τον αριθμό των εκπροσώπων προερχόμενων από τους φορείς της Ιεράπετρας που δεν θα έχει αριθμητική πλειοψηφία στο προβλεπόμενο Διοικητικό Συμβούλιο του Φορέα. Παρά τις οδηγίες του ΥΠΕΝ για εφαρμογή των προτάσεων της ΕΠΜ και των μελετών και απόψεων των Πανεπιστημιακών και άλλων επιστημονικών φορέων μέχρι την έκδοση Π. Δ/γματος, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι η διαδικασία της έκδοσης του Π. Δ/γματος πρέπει να επισπευστεί από το ΥΠΕΝ.
- B. Ειδικότερα, ο Δήμος Ιεράπετρας και οι συναρμόδιες υπηρεσίες θα πρέπει να φροντίσουν για την εφαρμογή των προβλεπόμενων στην υπό έγκριση ΕΠΜ⁴⁴ και την παρακολούθησή τους από συγκεκριμένο ελεγκτικό σώμα με παράλληλη ενημέρωση της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού στη συνέχεια για την εφαρμογή του ΠΔ 148/2009 και τις διατάξεις του επικείμενου Π. Δ/γματος για τη Νήσο Χρυσή.

II. ΜΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

- A. Μη εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 53 του Ν. 4042/2012 περί αρμοδιότητας για την υπογραφή Προγραμματικών Συμβάσεων με τους φορείς του άρθρου 100 Ν. 3852/2010 για τη μελέτη, κατασκευή και εκτέλεση έργων σε προστατευόμενες περιοχές, του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και παράλειψη εκ μέρους του Δήμου Ιεράπετρας εξασφάλισης προηγουμένως των απαραίτητων αδειών από τις αρμόδιες υπηρεσίες.
- B. Παράλειψη του Δήμου Ιεράπετρας ορισμού και διευθέτησης του χώρου συγκέντρωσής των απορριμμάτων καθώς και καθημερινής αποκομιδής τους από τη Νήσο Χρυσή, ελλιπής έλεγχος των σχετικών δραστηριοτήτων των ιδιοκτητών των παράνομα εγκατεστημένων ΚΥΕ στη Νήσο, των εμπόρων και των παράνομα διανυκτερευόντων τουριστών, με αποτέλεσμα την καύση των σκουπιδιών στο νησί και την περιβαλλοντική επιβάρυνση του. Μη εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει» για όλους τους προαναφερόμενους ρυπαίνοντες, συμπεριλαμβανομένου του Δήμου Ιεράπετρας. Μη εφαρμογή των «Οι περί της 2 Περιβαλλοντικής Ευθύνης όσον αφορά την Πρόληψη και την Αποκατάσταση Περιβαλλοντικής Ζημιάς Νόμοι του 2007 και

⁴³ Η ΕΠΜ απεστάλη από το Δήμο Ιεράπετρας στο ΥΠΕΝ σχεδόν ενάμιση έτος μετά την παράδοσή του από το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, σχεδόν ένα έτος μετά το τέλος της δημόσιας διαβούλευσης (αρ. πρωτ. ΔΠΒΕΔΑ 33202/1035/01.07.2016). Από το καλοκαίρι του 2016 εκκρεμεί η σχετική διαδικασία για την έκδοση του Π. Δ/τος στο ΥΠΕΝ.

⁴⁴ Όπως ρητά τονίζεται στα υπ' αρ. 10800/335/27.03.2017 και υπ' αρ. 9456/301/09.03.2017 έγγραφα ΥΠΕΝ – Τμήμα Βιοποικιλότητας και Προστατευόμενων Περιοχών - Διεύθυνση Εδάφους και Διαχείρισης Αποβλήτων/ Γενική Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Πολιτικής προς τον Συνήγορο του Πολίτη

2014» (148/2009 & 33(I)/2014).Παράλειψη επιβολής προστίμων για την περιβαλλοντική υποβάθμιση.

- C. Παράλειψη από το Κλιμάκιο Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος (Κ.Ε.Π.ΠΕ.) Λασιθίου να προβεί σε ενέργειες στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων του Ν. 4014/2011 και ειδικότερα με εφαρμογή της διαδικασίας Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης του Ν. 4014/2011 για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων στις περιοχές του Δικτύου Natura και μη ενημέρωση της Ανεξάρτητης Αρχής σχετικά.
- D. Αναμένεται από το Δήμο Ιεράπετρας η διασφάλιση των απαραίτητων καυσίμων για τις διαδρομές της λάντζας, η απομάκρυνση των απορριμμάτων και δομικών υλικών του 2015 και 2016 και η εξασφάλιση των διαδρομών της για την άμεση απομάκρυνση των απορριμμάτων από την εμπορική και τουριστική ή άλλη εκμετάλλευση της Νήσου Χρυσής.
- E. Αναμένονται ενέργειες από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης σχετικά με την προστασία του ευρύτερου δασικού χώρου, τη λήψη μέτρων στην περίπτωση παραβατικών συμπεριφορών και πράξεων, την αποτροπή γενικότερα υποβάθμισης και διατάραξης της οικολογικής και βιολογικής ισορροπίας του φυσικού περιβάλλοντος και της υπάρχουσας φυτοκοινωνικής διαπλάσεως της Νήσου, όπως ζήτησε η Διεύθυνση Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος.
- F. Αναμένονται άμεσες ενέργειες εκ μέρους του Κλιμακίου Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος (Κ.Ε.Π.ΠΕ.) σχετικά με την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων του Ν. 4014/2011 και ειδικότερα με την εφαρμογή της διαδικασίας Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης του Ν. 4014/2011 για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων στις περιοχές του Δικτύου Natura, Εκκρεμεί το αίτημα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης να ενεργήσει σύμφωνα με το άρθρο 20 του Ν. 4014/2011, όπως συμπληρώθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 55 του Ν. 4042/2012.
- G. Αναμένεται αυτοψία στη Νήσο Χρυσή από το Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος του ΣΕΠΔΕΜ. Η αυτοψία για τα έτη 2016 και 2017 δεν πραγματοποιήθηκε.
- H. Αναμένονται στοιχεία από τη βάση δεδομένων του ΥΠΕΝ για την οικολογική κατάσταση και την κατάσταση διαχείρισης της προστατευόμενης Νήσου Χρυσής, καθώς και κατευθύνσεις για την αιφορική διαχείριση της περιοχής, ύστερα από γνωμοδότηση της Επιτροπής 2000, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 3937/2011.
- I. Οι υπηρεσίες αναμένεται να ενεργήσουν με γνώμονα την εφαρμογή των άρθρων 7, 12 και 13 του Ν. 3937/2011 για τη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών, τις ρυθμίσεις για τα εισβάλλοντα ξενικά είδη και τις ρυθμίσεις για την προστασία του φυσικού χώρου της Νήσου Χρυσής, όπως έχει ήδη ζητηθεί από το Αυτοτελές Γραφείο Λασιθίου⁴⁵.

III. ΑΥΘΑΙΡΕΤΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- A. Παράλειψη από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης/ Διεύθυνση ΠΕ.ΧΩ. και τον Δήμο Ιεράπετρας για διενέργεια αυτοψίας ήδη από το 2015 σχετικά με την κατάσταση μετά την κατεδάφιση των αυθαίρετων κτισμάτων του Δήμου Ιεράπετρας, προκειμένου στη συνέχεια να γίνουν ενέργειες απομάκρυνσης των εναπομεινάντων υλικών κατεδάφισης με το πλοιάριο (λάντζα απορριμμάτων). Τα υλικά είτε επαναχρησιμοποιήθηκαν σε νέες αυθαίρετες κατασκευές είτε βρίσκονται συσσωρευμένα σε σωρούς σε διάφορα σημεία της Νήσου. Αναμένονται συνολικές

⁴⁵ Το υπ' αρ. 149/ 31.01.2017 έγγραφο της Περιφερειακής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας Κρήτης/ Αυτοτελές Γραφείο Λασιθίου, σε απάντηση του υπ' αρ. 57/13.12.2016 εγγράφου Διεύθυνσης Δασών Λασιθίου/ Τμήμα Β'

ενέργειες για την άμεση διαπίστωση σχετικά με τα αυθαίρετα στο νησί, την κατεδάφισή τους και την απομάκρυνση των υλικών, τα οποία οφείλουν να διαχειριστούν σύμφωνα με τη νομοθεσία περί Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ). Παράλειψη οφειλόμενων ενεργειών από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης και την Ειδική Υπηρεσία Επιθεώρησης και Κατεδάφισης σχετικά με την εκτέλεση του υπ' αρ. 13/ 08.08.2014 Πρωτοκόλλου Κατεδάφισης του προβλήτα με τη σύσταση συνεργείου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης και με καταλογισμό εξόδων στο Δήμο Ιεράπετρας⁴⁶. Μη ενημέρωση της Ανεξάρτητης Αρχής σχετικά με την τυχόν υλοποίηση της Απόφασης του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης για κατεδάφιση των αυθαίρετων κατασκευών στη Νήσο Χρυσή.

- B. Παράλειψη οφειλόμενων ενεργειών από το Δήμο Ιεράπετρας για το πυροφυλάκειο, μετά την έκδοση πρωτοκόλλου κατεδάφισης. Μερική κατεδάφιση βοηθητικού χώρου με εναπομείναντα σε σωρούς υλικά γύρω από το κτίριο. Παραμένουν επιπλέον οι παράνομες κατασκευές στην περιοχή της Αλυκής που αλλοιώνουν το τοπίο.
- C. Αναποτελεσματικός έλεγχος κατά τα προηγούμενα έτη από το Δήμο Ιεράπετρας και το Αυτοτελές Γραφείο Δημόσιας Περιουσίας Λασιθίου της εγκατάστασης και λειτουργίας των παράνομων υπαίθριων ΚΥΕ, υπαίθριων εμπορικών δραστηριοτήτων και των καντινών που αναφέρονται στο Πρακτικό Αυτοψίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης (βλ. υπ' αρ. 154976/40917/2014 έγγραφο ΣτΠ) και στην αυτοψία της Δημοτικής και Ελληνικής Αστυνομίας από 29.07.2016 και εξής. Δεν έχει διασφαλιστεί μέχρι σήμερα η προστασία της δημόσιας περιουσίας, η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και καταστρατηγούνται οι ειδικές διατάξεις προστασίας της Νήσου Χρυσής.
- D. Ελλιπής έλεγχος από το Δήμο Ιεράπετρας και το Α.Τ. Ιεράπετρας σχετικά με την παράνομη διάνοιξη των οδών και την κυκλοφορία τροχοφόρων (γουρούνες), αύξηση του αριθμού τους με ολέθριες συνέπειες για την πανίδα και το έδαφος του νησιού.
- E. Παράλειψη εφαρμογής των διατάξεων περί υδάτων, παρά τη διαπίστωση από τη Δημοτική Αστυνομία Ιεράπετρας και το Α.Τ. Ιεράπετρας κατά τη διάρκεια αυτοψίας στις 29.07.2016, στην Νήσο Χρυσή ότι λειτουργεί δίκτυο ύδρευσης αγνώστου ιδιοκτησίας για την παροχή νερού στις παρακείμενες λουτρικές εγκαταστάσεις προς ενοικίαση⁴⁷ και η Διεύθυνση Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης δεν έχει εκδώσει άδεια χρήσης νερού στη Νήσο Χρυσή.
- F. Η ενδεχόμενη συνέχιση λειτουργίας των παράνομων ΚΥΕ το καλοκαίρι 2017 θα πρέπει να αποτραπεί με άμεσες ενέργειες των συναρμόδιων υπηρεσιών και ειδικά: α) του Δήμου Ιεράπετρας, ο οποίος αδειοδοτεί τα καταστήματα κατά παράβαση της ισχύουσας νομοθεσίας και β) του Αυτοτελούς Γραφείου Δημόσιας Περιουσίας Λασιθίου, το οποίο εξέδωσε τα αναγκαία Πρωτόκολλα Διοικητικής Αποβολής, Καθορισμού Αποζημίωσης Αυθαίρετης Χρήσης και Κατεδάφισης, Άρσης και Απομάκρυνσης Κτισμάτων Κατασκευών και Έργων, σε Χώρους Αιγιαλού – Παραλίας – Θάλασσας για τις σχετικές Εκθέσεις Ελέγχου 2016 (εντός του Απριλίου και Μαΐου 2017). Η Δημοτική Αστυνομία και το Α.Τ. Ιεράπετρας θα πρέπει να εντείνουν τους ελέγχους για την αποτροπή της έναρξης λειτουργίας των παράνομων ΚΥΕ και ο Δήμος Ιεράπετρας δεν θα πρέπει να αδειοδοτήσει τη λειτουργία των οιονδήποτε ΚΥΕ.
- Οι υπηρεσίες θα πρέπει να προβούν σε άμεσες ενέργειες α) για τη μη χρησιμοποίηση των αυθαίρετων κατασκευών εντός αιγιαλού και την άμεση κατεδάφισή τους, με τη συνδρομή και των υπόλοιπων συναρμόδιων για τις αυθαίρετες κατασκευές εντός

⁴⁶ Η από 21.06.2014 Έκθεση Ελέγχου Πρωτοκόλλου Κατεδάφισης, άρσης και απομάκρυνσης κτισμάτων, κατασκευών και έργων και το υπ' αρ. 1440/14.08.2014 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών/ Κτηματική Υπηρεσία Λασιθίου

⁴⁷ Το υπ' αρ. 8577/ 04.08.2016 έγγραφο του Δήμου Ιεράπετρας/ Αυτοτελές Τμήμα Δημοτικής Αστυνομίας

αιγιαλού και παραλίας υπηρεσιών, β) για την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής πριν την έναρξη της καλοκαιρινής περιόδου 2017, γ) για την βεβαίωση των πρόστιμων στις παράνομες επιχειρήσεις και δραστηριότητες, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η δημόσια περιουσία και το δικαίωμα ελεύθερης πρόσβασης στους κοινόχρηστους χώρους. Η υπέρμετρη καθυστέρηση ενεργειών των συναρμόδιων υπηρεσιών και προϋσταμένων υπηρεσιών ή η απουσία ενεργειών για τις παράνομες κατασκευές εγείρει πλέον θέματα παράβασης καθήκοντος εκ μέρους των υπαλλήλων των υπηρεσιών.

- G. Αναμένεται οι έλεγχοι από τις αρμόδιες αστυνομικές αρχές να γίνονται συνεχώς και καθ' όλη τη διάρκεια της καλοκαιρινής περιόδου – συνήθως γίνονται στο τέλος της τουριστικής καλοκαιρινής περιόδου και αρχές φθινοπώρου - και να προβλεφθούν οι αναγκαίοι για τη φύλαξη της Νήσου φύλακες από το Δασαρχείο και το Δήμο Ιεράπετρας.
- H. Αναμένεται ενημέρωση σχετικά με την προβλεπόμενη επέμβαση της Δασικής Υπηρεσίας Λασιθίου (που είχαν προγραμματιστεί για την Άνοιξη 2017), παρουσία αστυνομικής δύναμης, για τα αυθαίρετα και την εφαρμογή της δασικής νομοθεσίας.

IV. ΧΡΗΣΕΙΣ ΣΕ ΑΙΓΙΑΛΟ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΙΑ

- A. Άρνηση από το Δήμο Ιεράπετρας εφαρμογής του άρθρου 4 της ΚΥΑ υπ' αρ. Δ10Β1053970/1672ΕΗ2013/29.03.2013 (ΦΕΚ 801/Β/05.04.2013), και του άρθρου 5 της ΥΑ Δ10Β1075164/2439ΕΞ (ΦΕΚ Β' 1094 2013), σύμφωνα με τις οποίες, σε αιγιαλό και παραλία με καθεστώς προστασίας εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις που προέρχονται από το καθεστώς προστασίας και παραχωρούνται, κατόπιν σύμφωνης γνώμης των αρμόδιων κατά περίπτωση Υπουργών. Άρνηση για την παραχώρηση της απλής χρήσης σύμφωνα με το άρθρο 13 του Ν. 2971/2001 καθώς και των κοινών Υπουργικών Αποφάσεων περί παραχώρησης στους ΟΤΑ Α' βαθμού, εφόσον αυτές εκδίδονται, στις οποίες καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και όλες οι αναγκαίες λεπτομέρειες για τις παραχωρήσεις αυτές. Ο Δήμος Ιεράπετρας εμμένει ότι το θέμα των απλών χρήσεων της Νήσου Χρυσής έγκειται στις αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου⁴⁸.
- B. Αναμένονται οι αναγκαίες ενέργειες μετά την έκδοση Πρωτοκόλλου Διοικητικής Αποβολής⁴⁹, κατεδάφισης κλπ. για τις παράνομες κατασκευές εντός και εκτός αιγιαλού και παραλίας.
- C. Αναμένεται η ΚΥΑ των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τον καθορισμό των προϋποθέσεων, τα τεχνικά θέματα, τους όρους και τις αναγκαίες λεπτομέρειες για την παραχώρηση απλής χρήσης και τη χρήση του αιγιαλού και της παραλίας, καθώς και των τυχόν ειδικότερων όρων για τις θέσεις που βρίσκονται στη Νήσο Χρυσή διότι είναι περιοχές που χρήζουν ιδιαίτερης προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 15 του Ν. 4467 (ΦΕΚ Β' 56/13.04.2017) όπως ισχύει μετά την υπ' αρ. 140424 ΚΥΑ (ΦΕΚ Β' 814/ 14-03-2017). Αναμένεται η σύμπραξη του Υπουργού Τουρισμού εφόσον πρόκειται για χρήσεις σε αιγιαλό και παραλία που εξυπηρετούν τουριστικές επενδύσεις, σύμφωνα με το Ν. 2971/2001 και κυρίως το άρθρο 13 (ΦΕΚ 285/Α'/ 19.12.2001), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1(2β,2γ) άρθρ.15 Ν. 4467 (ΦΕΚ Β' 56/13.04.2017).

⁴⁸ Το υπ' αρ. 2027/21.03.2017 έγγραφο της Διεύθυνσης Καθαριότητας και Περιβάλλοντος Δήμου Ιεράπετρας

⁴⁹ Σχετικό το υπ' αρ. 8577/04.08.2016 έγγραφο της Δημοτικής Αστυνομίας και λοιπές διαπιστώσεις συναρμόδιων υπηρεσιών και τα υπ' αρ. 04/28.04.2017 Πρωτόκολλο Διοικητικής Αποβολής, 52/02.05.2017 Πρωτόκολλο Καθορισμού Αποζημίωσης Αυθαίρετης Χρήσης και 02/ 03.05.2017 Πρωτόκολλο Κατεδάφισης, Άρσης και Απομάκρυνσης Κτισμάτων Κατασκευών και Έργων, σε Χώρους Αιγιαλού – Παραλίας – Θάλασσας (συνοδευόμενα από τις σχετικές Εκθέσεις Ελέγχου που πραγματοποιήθηκαν τον Οκτώβριο 2016)

- D. Αναμένεται ο έλεγχος και η άδεια των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου Αιγαίου για πάσης φύσεως εργασίες εντός του καθορισμένου αιγιαλού και παραλίας, εφόσον είναι περιοχή αρμοδιότητάς τους, σύμφωνα με το άρθρο 7, παρ. 7 του Ν. 2971/2001.
- E. Αναμένεται η διόρθωση του σχεδίου απόφασης του Γ.Γ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης ως προς τις διαχειριστικές πράξεις εντός της κοινόχρηστης ζώνης αιγιαλού, σύμφωνα με τις δεσμευτικές διατάξεις του Ν. 2971/2001 για την παραχώρηση του αιγιαλού και την κατασκευή έργων εντός αυτού, καθόσον αυτά δεν επιτρέπονται⁵⁰
- F. Ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι θα πρέπει οι προϊστάμενες αρχές και υπηρεσίες να προβούν σε έλεγχο νομιμότητας επί των υπ' αρ. 3233/28.09.2016, 3233/10.10.2016 και 3113/03.11.2016 και των υπ' αρ. 57/13.12.2016 και 481/15.02.2017 εγγράφων της Διεύθυνσης Δασών Λασιθίου/ Τμήμα Β'. Οι ανάγκες επισκεψιμότητας στη Νήσο, καθώς και οι προτάσεις της Διεύθυνσης Δασών Λασιθίου/ Τμήμα Β' για μετακίνηση της ζώνης αιγιαλού και παραλίας, όπως παρουσιάζονται στα έγγραφα⁵¹, προκειμένου η υπηρεσία να έχει τη δυνατότητα εκχώρησης λειτουργιών καντίνας - αναψυκτηρίου πέραν των 15 τ.μ. και νομιμοποίησης των τεράστιων εγκαταστάσεων που έχουν πραγματοποιηθεί παράνομα εντός αιγιαλού, θα πρέπει επίσης να ελεγχθούν.

V. ΑΥΘΑΙΡΕΤΟΣ ΠΡΟΒΛΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- A. Παράλειψη εκ μέρους του Δήμου Ιεράπετρας των προβλεπόμενων ενεργειών για την έκδοση σχετικής άδειας για τη μηχανική αποκατάσταση της υφιστάμενης υποδομής του και την αισθητική αναβάθμιση του προβλήτα, εφόσον υπάρχει ενδιαφέρον για τη χρήση του υπάρχοντος (μη νόμιμου) προβλήτα.
- B. Παράληψη ενεργειών από το Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου και από το (Υπο)λιμεναρχείο Ιεράπετρας για την απαγόρευση της χρήσης του προβλήτα Βουγιού Μάτι. Οι Υπηρεσίες δεν λαμβάνουν υπόψη ότι η κατασκευή του προβλήτα έχει γίνει άνευ άδειας από την αρμόδια Υπηρεσία, χωρίς καμία τεχνική μελέτη, θεωρείται ανεπαρκής και παράνομος από το Αυτοτελές Γραφείο Δημόσιας Περιουσίας Λασιθίου και έχει εκδοθεί Πρωτόκολλο Κατεδάφισης.
- C. Αντιφατικές ενέργειες υπηρεσιών και άγνοια εγγράφων. Το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, αποσαφήνισε⁵² το 2013 ότι δεν υφίσταται «άδεια αποβίβασης σε Νήσο», ενώ το 2014, η Διεύθυνση Λιμενικής Αστυνομίας του Υπουργείου ενημέρωσε την Ανεξάρτητη Αρχή⁵³ ότι θεωρεί τις ενέργειες της Λιμενικής Αρχής Ιεράπετρας επαρκείς (συμπεριλαμβανομένης της χρήσης του προβλήτα). Το Υπολιμεναρχείο Ιεράπετρας στη συνέχεια, όσον αφορά στη χρήση του προβλήτα και την αγκυροβολία των πλοιαρίων σε αυτήν, αρκέστηκε στον ισχυρισμό για την έλλειψη πινακίδων απαγόρευσης πάνω στον προβλήτα και στις διαβεβαιώσεις των Πλοιάρχων – Κυβερνητών για την ασφάλεια της εγκατάστασης, όσον αφορά στη δυνατότητα πλαγιοδέτησης των πλοιαρίων⁵⁴, παρά την έκδοση Πρωτοκόλλου Κατεδάφισης από την Κτηματική Υπηρεσία Λασιθίου.

⁵⁰ Σύμφωνα με το υπ' αρ. 149/31.01.2017 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών/ Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας και Κοινοφελών Περιουσιών/ Περιφερειακή Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας Κρήτης/ Αυτοτελές Γραφείο Λασιθίου

⁵¹ Στο υπ' αρ. πρωτ. 3113/ 03.11.2016 έγγραφο της προς το Αυτοτελές γραφείο δημόσιας περιουσίας Λασιθίου

⁵² Το υπ' αρ. Υ.Ν.Α./Α.Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ./ΔΙ.ΓΑ.ΚΑ.Λ. γ'/ 051541/07/2013 του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας

⁵³ Το υπ' αρ. 2131.26/26464/2015 έγγραφο της Διεύθυνσης Λιμενικής Αστυνομίας του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας

⁵⁴ Το υπ' αρ. 2209/511.1/2014/17.09.2014 έγγραφο του Αρχηγείου Λιμενικού Σώματος Ελληνικής Ακτοφυλακής/ Λιμεναρχείο Ιεράπετρας/ Τμήμα Λιμενικής Αστυνομίας και το υπ' αρ. 2131.1/1066/2016/11.07.2016 έγγραφο του Αρχηγείου Λιμενικού Σώματος Ελληνικής Ακτοφυλακής/ Λιμεναρχείο Ιεράπετρας/ Τμήμα Λιμενικής Αστυνομίας

- D. Αν και εκδόθηκαν οι ζητούμενες από το ΣΤΠ Αποφάσεις καθορισμού των θέσεων πλαγιοδετήσεων και παραλαβής των μεταφερόμενων περιηγητών/ επιβατών των επιβατηγών Τουριστικών Ημερόπλοιων για το 2015 και 2016, η Απόφαση του Υπολιμεναρχείου Ιεράπετρας για το 2016 καθορισμού των θέσεων πλαγιοδετήσεων και παραλαβής των μεταφερόμενων περιηγητών/ επιβατών των επιβατηγών Τουριστικών Ημερόπλοιων που διενεργούν ημερήσιους τοπικούς κυκλικούς περιηγητικούς πλόες από Ιεράπετρα για τη Νήσο Χρυσή ή Γαϊδουρονήσι ενέχει ασάφειες και αντιφάσεις, όπως ο καθορισμός των θέσεων πλαγιοδετήσεως σε προβλήτες χωρίς να ονοματίζονται οι θέσεις, η δυνατότητα εκτέλεσης επιπλέον θαλάσσιων ταξιδιών μετά την εκτέλεση του πρώτου, δίχως έγγραφη ενημέρωση του λιμεναρχείου (μόνο συνεννόηση του πλοιάρχου του πλοίου με τη Δασική Υπηρεσία) και με τη δυνατότητα μεταφοράς επιπλέον ταξιδιωτών προς τη Νήσο Χρυσή).
- E. Ελλιπής έλεγχος από το Δήμο Ιεράπετρας και το (Υπο)λιμεναρχείο Ιεράπετρας σχετικά με τους επιβαίνοντες και την παράνομη διαμονή τους στη Νήσο μετά τη δύση του ηλίου. Η πρόταση ύπαρξης μόνιμου/ων φύλακα/ων στη Νήσο δεν έχει υιοθετηθεί μέχρι σήμερα.
- F. Εκκρεμούν ενέργειες επιβολής και βεβαίωσης του προστίμου από την Περιφέρεια Κρήτης/ Π.Ε. Λασιθίου, σε συνέχεια της υπ' αρ. α.π. 1149/28.03.2011 Πράξης Βεβαίωσης Παράβασης για τον παράνομο προβλήτα και της α.π. 1151/28.03.2011 Εισηγήσης του ΣΕΠΔΕΜ προς τον Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Λασιθίου για την επιβολή προστίμου ύψους 3.300 ευρώ.
- G. Αναμένεται η επιβολή προστίμων για την επέκταση του προβλήτα και τις παράνομες κατασκευές εντός αιγιαλού.
- H. Αναμένεται η σύσταση συνεργείου και η κατεδάφιση του προβλήτα από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης
- I. Αναμένονται ενέργειες από το Λιμεναρχείο Ιεράπετρας για τη δραστηριοποίηση των πλοίων και μικρών σκαφών με βάση την υπ' αρ. 3342/17/2000/03.04.2000 ΚΥΑ/ΦΕΚ 476 Β' όπως ισχύει και όπως είχε ζητήσει το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Με την πρόσφατη Απόφαση 06/2017, η χρήση του μόλου/ προβλήτα αφήνεται στην κρίση των Πλοιάρχων των Ε/Γ –Τ/Ρ ημερόπλοιων και δίνονται οδηγίες επιβίβασης αποβίβασης των μεταφερόμενων περιηγητών/ επισκεπτών, με το αιτιολογικό του ελέγχου και πρότασης από την Υπηρεσία Εναλίων Αρχαιοτήτων, η οποία όμως δεν είναι αρμόδια για τον έλεγχο και την ασφάλεια της κατασκευής, παρά μόνο για την εκ των προτέρων άδεια σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 3028/2002, λόγω ύπαρξης αρχαιοτήτων στη Νήσο, στη συνέχεια της οποίας πρέπει να ακολουθούν οι άδειες κατασκευής, χρήσης κλπ από τις υπόλοιπες συναρμόδιες υπηρεσίες.
- J. Θα πρέπει στη νέα απόφαση για τη δραστηριοποίηση των πλοίων και μικρών σκαφών για το 2017 και εξής να οριστεί μέγιστος αριθμός στην εκτέλεση πλόων, τα οποία δεν θα αποβιβάζουν, σε καμία από τις διαδρομές, αλλά θα αγκυροβολούν σε απόσταση από τη Νήσο Χρυσή και θα κάνουν ημερήσιες εκδρομές και όχι μεταφορά επιβατών.
- K. Αναμένονται από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης/ Διεύθυνση Δασών Λασιθίου ενέργειες περιορισμού του υπέρογκου αριθμού επισκεπτών/ περιηγητών στη Νήσο Χρυσή, δεδομένου ότι στην Απόφαση του Λιμεναρχείου Ιεράπετρας 2016, αναφέρεται ότι το Δασαρχείο Λασιθίου – Δασική Υπηρεσία θα καθορίζει την εκτέλεση επιπλέον θαλάσσιων ταξιδιών από τα πλοία που έχουν ήδη μεταφέρει επιβάτες/ περιηγητές στη Νήσο Χρυσή, και θα εγκρίνει τον ακριβή αριθμό τους. Οι επισκέπτες/ περιηγητές θα έχουν τη δυνατότητα με κολύμπι να επισκεφτούν τη Νήσο και θα πρέπει να επιστρέφουν με τα ίδια πλοία τα οποία θα παραμένουν αγκυροβολημένα σε απόσταση από τη Νήσο.

8. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Οι ενέργειες που έχουν γίνει μέχρι σήμερα από τις συναρμόδιες Υπηρεσίες και την Περιφέρεια Κρήτης για τη άρθρωση του Κανονισμού της νήσου Χρυσής και η υπ' αρ. 2548/2015 (ΦΕΚ Β'1678/11.08.2015) Απόφαση Γ.Γ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, δεν έχουν φέρει το επιθυμητό αποτέλεσμα για έλεγχο του μεγάλου αριθμού επισκεπτών, αυθαίρετων εργασιών, δραστηριοτήτων και παραμονής κατασκηνωτών για μεγάλο χρονικό διάστημα κατά τη διάρκεια των εαρινών και θερινών μηνών. Η κατάσταση στη Νήσο Χρυσή παραμένει ανεξέλεγκτη.

Λαμβάνοντας υπόψη το πολλαπλό προστατευτικό καθεστώς της Νήσου Χρυσής, σε συνδυασμό με την εξαιρετικά μικρή της έκταση, οι συναρμόδιες υπηρεσίες θα πρέπει να ενεργούν με γνώμονα α) την καλύτερη εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος και η προστασία του περιβάλλοντος και β) την τήρηση των διατάξεων του άρθρου 9 του Ν. 3937/2011 για τη σπουδαιότητα των χρήσεων στη Νήσο Χρυσή εν γένει, όσον αφορά στο επιτακτικό δημόσιο οικονομικό και κοινωνικό συμφέρον και τα ικανά αντισταθμιστικά μέτρα, ώστε να διασφαλισθεί η συνολική συνοχή του δικτύου προστατευόμενων περιοχών Natura 2000.

⇒ Οι οιοσδήποτε τουριστικές δραστηριότητες στη Νήσο Χρυσή θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την αειφορική προστασία του περιβάλλοντος, να συμφωνούν με τις προτάσεις της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης και να προτάσσουν την επιβίωση του ευαίσθητου οικολογικού περιβάλλοντος της Νήσου Χρυσής. Οι έλεγχοι θα πρέπει να ενταθούν, η (ελεγχόμενη) επισκεψιμότητα στη Νήσο να περιορίζεται στις ώρες της ημέρας και να υπάρχει πλήρης αποχώρηση των επισκεπτών από τη Νήσο τις βραδινές ώρες.

⇒ Η ζώνη αιγιαλού και παραλίας αποτελεί κοινό αγαθό για όλους και είναι προστατευτέα από την ισχύουσα νομοθεσία. Η οριογραμμή του αιγιαλού και της παραλίας δεν θα πρέπει να μετακινηθεί για την παραχώρηση χρήσεων, την εξυπηρέτηση τουριστικών δραστηριοτήτων και τη δημιουργία εγκαταστάσεων που δεν είναι αναγκαίες σύμφωνα με τις μελέτες των ειδικών και δεν αφορούν την προστασία της δημόσιας περιουσίας και του κοινωνικού οφέλους.

⇒ Ο Συνήγορος του Πολίτη ζητά την πλήρη εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 53 του Ν. 4042/2012 «Ποινική Προστασία του περιβάλλοντος κλπ» για την αρμοδιότητα του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας όσον αφορά στην υπογραφή Προγραμματικών Συμβάσεων με τους φορείς του άρθρου 100 Ν. 3852/2010 για τη μελέτη, κατασκευή και εκτέλεση έργων σε προστατευόμενες περιοχές, και για την εκτέλεση οποιουδήποτε έργου πάνω στο νησί κατόπιν εξασφάλισης προηγουμένως των απαραίτητων αδειών από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

⇒ Οι δραστηριότητες που προβλέπονται στο σχέδιο της Απόφασης Παραχώρησης δημοτικών χρήσεων είναι εκτεταμένες. Τα φαινόμενα ρύπανσης του δασικού και άλλου περιβάλλοντος της Νήσου Χρυσής δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με τις προτάσεις της Διεύθυνσης Δασών Λασιθίου/ Τμήμα Β'. Η περιβαλλοντική αδειοδότηση είναι επιβεβλημένη και προβλέπεται από τη σχετική για τη Νήσο και το περιβάλλον νομοθεσία.

⇒ Επιβάλλεται η υιοθέτηση των συστάσεων του ΥΠΕΝ/ Τμήμα Βιοποικιλότητας και Προστατευόμενων Περιοχών/ Διεύθυνση Εδάφους και Διαχείρισης Αποβλήτων/ Γενική Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Πολιτικής⁵⁵ και κυρίως η συμμόρφωση στις επικείμενες πράξεις χαρακτηρισμού και επιτρεπόμενων χρήσεων για τις περιοχές Natura 2000, η ρητή επιφύλαξη τους για κάθε ζητούμενη έγκριση κάθε είδους έργων και δραστηριοτήτων στην περιοχή, οι κατευθύνσεις της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης καθώς και τα πλέον επίκαιρα διαθέσιμα και τεκμηριωμένα στοιχεία για την περιοχή, όπως αυτά προκύπτουν από φορείς, πανεπιστήμια και περιβαλλοντικές οργανώσεις που εκπονούν προγράμματα

⁵⁵ Το υπ' αρ. 9456/301/09.03.2017 έγγραφο του Τμήματος Βιοποικιλότητας και Προστατευόμενων περιοχών/ Διεύθυνση Εδάφους και Διαχείρισης Αποβλήτων/ Γενική Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Πολιτικής ΥΠΕΝ

στην περιοχή, μέχρι την έκδοση Προεδρικού διατάγματος σε εφαρμογή της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης.

⇒ Ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι θα πρέπει να τροποποιηθεί ο υπάρχον Κανονισμός με έλεγχο της επισκεψιμότητας στη Νήσο Χρυσή, προκειμένου να συμφωνεί με τη διατήρηση της φυσικών στοιχείων της περιοχής NATURA. Ο Δήμος Ιεράπετρας οφείλει να ανταποδίδει τα έσοδα από τους επισκέπτες της Νήσου για την περιβαλλοντική της προστασία και τα κέρδη πρέπει να είναι ανταποδοτικά για το περιβάλλον της περιοχής. Όπως έχει διαμορφωθεί η κατάσταση σχετικά με τον αριθμό των επισκεπτών εξυπηρετεί σχεδόν αποκλειστικά οικονομικά και τουριστικά συμφέροντα και όχι την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

⇒ Η Ανεξάρτητη Αρχή θεωρεί ότι θα πρέπει να ανακληθούν τα τμήματα των εγγράφων της Διεύθυνσης Δασών Λασιθίου/ Τμήμα Β' που αντιτίθενται στις διατάξεις της νομοθεσίας και δεν συνάδουν επιπροσθέτως με τις αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Δασών Λασιθίου, περί παραχώρησης απλής χρήσης, χρήσης αιγιαλού και παραλίας κλπ⁵⁶ και μετατόπισης της ζώνης αιγιαλού και παραλίας προκειμένου να οργανωθεί τουριστικά ο χώρος.

⇒ Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Λασιθίου και το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού θα πρέπει να ελέγχουν τις τουριστικές δραστηριότητες στις παραλίες του νησιού, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν.3028/2002 και το άρθρο 3, παρ. 6 του Ν. 3937/2011, λαμβάνοντας υπόψη α) την εγγύτητα του αιγιαλού και της παραλίας με τις αρχαιότητες του νησιού, β) ότι ο αιγιαλός και η παραλία στη Νήσο Χρυσή μπορεί να θεωρηθεί ότι περιβάλλουν την αρχαιολογική θέση και τα σημεία πολιτιστικού ενδιαφέροντος στη Νήσο, γ) τη μικρή έκταση της Νήσου Χρυσής, δ) την εξαιρετικά εκτεταμένη σε τ.μ. παράνομη τουριστική εκμετάλλευση του αιγιαλού και της παραλίας, που, κατά την άποψη της Ανεξάρτητης Αρχής, αίρει κατ' ουσίαν την μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στην Εφορεία Αρχαιοτήτων Λασιθίου και γ) την ενδεχόμενη καταστροφή – σύληση των αφύλακτων αρχαιολογικών θέσεων, οι οποίες είναι εύκολα προσβάσιμες στους παράνομα διαμένοντες στη Νήσο.

⇒ Ο Συνήγορος του Πολίτη κρίνει ότι ο Δήμος Ιεράπετρας και κάθε ενδιαφερόμενος για οποιαδήποτε δραστηριότητα στη Νήσο θα έπρεπε να υποβάλλει αίτημα στην Εφορεία Αρχαιοτήτων, με την ακριβή θέση των υποδομών και του εξοπλισμού της οποιαδήποτε δραστηριότητας (καντίνες, ομπρελοκαθίσματα, ψησταριές κλπ). Στη συνέχεια, η Εφορεία Αρχαιοτήτων θα πρέπει να αποστέλλει κάθε χρόνο το φάκελο του αιτούντα στο Υπουργείο Πολιτισμού, συνοδευόμενο με έγγραφο για τη σύμφωνη ή μη γνώμη της εγκατάστασης και λειτουργίας των δραστηριοτήτων, προκειμένου να εκδοθεί έγκριση ή να απορριφθεί από τον Υπουργό Πολιτισμού, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Συμβουλίου. Στη συνέχεια, θα μπορούν να ακολουθήσουν οι υπόλοιπες αδειοδοτήσεις, εφόσον πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις.

⇒ Στο πλαίσιο της ανταποδοτικότητας και των αντισταθμιστικών μέτρων του άρθρου 9 του Ν. 3937/2011, ο Δήμος Ιεράπετρας και οι συναρμόδιες υπηρεσίες οφείλουν να προβλέψουν και να προβούν σε ενέργειες για την εξασφάλιση προσωπικού φύλαξης στη Νήσο Χρυσή (δασοφύλακες και προσωπικό φύλαξης), για την αποτροπή των παράνομων ενεργειών - όπως η διαμονή μετά τη δύση του ηλίου, η καύση των απορριμμάτων, η καταστροφή του κεδρόδασους και των αμμοθινών, οι εμπορικές, τουριστικές και οικοδομικές δραστηριότητες - από τους επισκέπτες και επιχειρηματίες στη Νήσο.

⇒ Ο Συνήγορος του Πολίτη προτείνει, οποιοσδήποτε, δημόσιος φορέας ή ιδιώτης, επιθυμεί την εγκατάσταση και λειτουργία εμπορικής, τουριστικής ή άλλης δραστηριότητας στη Νήσο Χρυσή, εφόσον αυτή είναι σύννομη και επιτρέπεται, να συνοδεύει τις αιτήσεις του με μελέτη σχετικά με τη διαχείριση και κυρίως την απομάκρυνση των απορριμμάτων του. Ο Δήμος Ιεράπετρας θα πρέπει να διαθέσει μέρος των εισφορών και των άλλων εσόδων του από την, έντονη, μέχρι σήμερα εκμετάλλευση της Νήσου Χρυσής και να προβεί σε συστηματικές ενέργειες: α) για την άμεση αποκομιδή των απορριμμάτων των

⁵⁶ Όπως αυτά έχουν ζητηθεί και με το υπ' αρ. 149/ 31.01.2017 έγγραφο της Περιφερειακής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας Κρήτης/ Αυτοτελές Γραφείο Λασιθίου, σε απάντηση του υπ' αρ. 57/13.12.2016 εγγράφου Διεύθυνσης Δασών Λασιθίου/ Τμήμα Β'.

προηγούμενων ετών και β) για την καθημερινή, απομάκρυνση τους, έτσι ώστε να αποφευχθεί η δημιουργία σημείων συσσώρευσης και καύσης τους (μικρές χωματερές). Με τις εισφορές που ήδη έχει από την τουριστική εκμετάλλευση της μοναδικής σε φυσικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά στην Ευρώπη Νήσου Χρυσής, οφείλει να προβεί στην αγορά δύο τουλάχιστον πλοιαρίων (λατζών) και στην πρόσληψη του ανάλογου προσωπικού για την καθημερινή απομάκρυνση των απορριμμάτων από τη Νήσο και την ισορροπημένη διαχείριση του περιβάλλοντος στην Νήσο.

⇒ Ο Συνήγορος του Πολίτη είχε προτείνει την ολοκληρωμένη εξέταση από το Δήμο Ιεράπετρα της δυνατότητας δημιουργίας σταθερής εγκατάστασης αναψυχής, μικρής κλίμακας, σε κατάλληλο υπαίθριο χώρο, με προσβασιμότητα και από τις δύο παραλίες, εκτός των ορίων του αιγιαλού⁵⁷. Η πρόταση αυτή φαίνεται να μην είναι πλέον εφικτή καθώς η τεράστια καταστροφή που έχει επιφέρει η εμπορική - τουριστική εκμετάλλευση της Νήσου Χρυσής οδηγεί κατά την άποψη της Αρχής στην αναγκαιότητα ελέγχου της επισκεψιμότητας για τα επόμενα έτη, προκειμένου να ανακάμψει το φυσικό περιβάλλον, να δημιουργηθεί ο Φορέας Διαχείρισης, αποτελούμενος από άτομα του δημόσιου, ιδιωτικού και ευρύτερου κοινωνικού τομέα της περιοχής, προκειμένου να επιτευχθεί συνδιαχείριση (co- management) και να οργανωθεί το Σχέδιο Διαχείρισης και τα προγράμματα δράσης, για την ομαλή μετάβαση σε ήπιες εναλλακτικές μορφές τουρισμού, συμβατές με το μοναδικό προστατευόμενο περιβάλλον και με οφέλη για το σύνολο της κοινωνίας του Δήμου της Ιεράπετρας.

Ο Συνήγορος του Πολίτη επισημαίνει εκ νέου τις σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις που συνεχίζουν να υφίστανται στη Νήσο Χρυσή, καταγεγραμμένες από την Επιτροπή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, (Πρακτικό Αυτοψίας συνημμένο στο υπ' αρ. 1220/21.09.2012 έγγραφο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης) και τις αστυνομικές αρχές της περιοχής κατά τη διάρκεια αυτοψίας το καλοκαίρι 2016.

Ο Συνήγορος του Πολίτη καλεί, κατά το άρθρ. 4 § 5 του ν. 3094/2003, τους αρμοδίους Υπουργούς Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Πολιτισμού & Αθλητισμού και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής να διερευνήσουν το θέμα και να αναλάβουν τις απαιτούμενες πρωτοβουλίες για το συντονισμό των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, την αποκατάσταση και προστασία της Νήσου Χρυσής.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. ΔΗΜΟ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΑΝΟΥΓΡΑΚΗ
Τ.Κ. 72200 ΙΕΡΑΠΕΤΡΑ ΚΡΗΤΗΣ

2. ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗ
Τ.Κ. 71202 ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

3. ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
Μ. ΠΑΡΛΑΜΑ 2 ΚΑΙ Λ. 62 ΜΑΡΤΥΡΩΝ 417

4. ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΔΑΤΩΝ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗ
Τ.Κ. 71 202 ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

⁵⁷ Το υπ' αρ. 154976/40917/2014 έγγραφο ΣτΠ

Τ.Κ. 71304 ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

5. ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΩΝ ΛΑΣΙΘΙΟΥ
Ρ. ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗ 8
Τ.Κ. 72100 ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΡΗΤΗΣ

7. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 1
Τ.Κ. 72100 ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΡΗΤΗΣ

9. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ
ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΥΛΗ 31
Τ.Κ. 101 64 ΑΘΗΝΑ

12. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΟΜΕΑΣ ΝΟΤΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ/ ΤΜΗΜΑ Γ'
ΚΗΦΙΣΙΑΣ 1 - 3
Τ.Κ. 115 23 ΑΘΗΝΑ

13. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ, ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΚΤΟΦΥΛΑΚΗ
ΛΙΜΕΝΑΡΧΕΙΟ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΙΜΕΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ
ΚΥΡΒΑ 29
72200 ΙΕΡΑΠΕΤΡΑ ΚΡΗΤΗΣ

15. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΛΑΣΙΘΙΟΥ
ΠΡΙΓΚΗΠΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ 47
Τ.Κ. 72100 ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΡΗΤΗΣ

17. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ ΛΑΣΙΘΙΟΥ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
Τ.Κ. 72400 ΝΕΑΠΟΛΗ ΚΡΗΤΗΣ

19. ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
(Κ.Ε.Π.Π.Ε.) ΛΑΣΙΘΙΟΥ
(ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ
ΥΔΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΑΣΙΘΙΟΥ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 1
Τ.Κ. 72100 ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ)

21. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

6. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
Τ.Κ. 71201 ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

8. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 1
Τ.Κ. 72100 ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΡΗΤΗΣ

10. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΡΙΚΑΛΩΝ 36
Τ.Κ. 115 26 ΑΘΗΝΑ

12. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΕΥΠΕ)
Λ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ 11
Τ.Κ. 11473 ΑΘΗΝΑ

14. ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ
ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ 35
Τ.Κ. 72100 ΙΕΡΑΠΕΤΡΑ ΚΡΗΤΗΣ

16. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΛΑΣΙΘΙΟΥ
ΓΙΑΜΠΟΥΔΑΚΗ 7 ΚΑΙ ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ
72100 ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΡΗΤΗΣ

18. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ, ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Α.Λ.Σ./- ΕΛ. ΑΚΤ./ Γ.Α.ΚΑ.Λ. Γ'
ΑΚΤΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ
Τ.Κ. 185 10 ΠΕΙΡΑΙΑΣ

20. ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ -
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΟΦΟΚΛΗ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ (ΔΥΤΙΚΑ ΤΟΥ
ΛΙΜΑΝΙΟΥ)
71202 ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

22. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ - ΝΕΑΠΟΛΗΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ 30
Τ.Κ. 72 200 ΙΕΡΑΠΕΤΡΑ ΚΡΗΤΗ

23. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ
ΚΟΛΩΝΟΥ 2 & ΠΕΙΡΑΙΩΣ
Τ.Κ. 101 10 ΑΘΗΝΑ

ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 1 – ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΟ
Τ.Κ. 72100 ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Κοινοποίηση:

ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ

ΟΔΥΣΣΕΑ ΕΛΙΤΗ
72200